

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY NR 7 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY TRZCIEL**

**FRAGMENT OBRĘBU GEODEZYJNEGO LUTOL SUCHY
I CHOCISZEWO**

Trzciel 2022r. , 2023 r.

**Organ opracowujący zmianę studium
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego:**

z siedzibą

**Burmistrz
Miasta i Gminy Trzciel**

**ul. Poznańska 22
66 – 320 Trzciel**

Jednostka Projektowa : MGM Projekt Marzena Gidaszewska Materna

główny proj. mgr inż. arch. Marzena Gidaszewska – Materna upr nr LOIA/43/2010/GW

**projektant sprawdzający mgr inż. arch. Ewa Kania, wpisana na listę izby samorządu zawodowego urbanistów
pod nr 2-244 Zachodniej. Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą we Wrocławiu**

Trzciel 2022 r., 2023r.

Spis treści

1.1 Podstawy formalno – prawne opracowania prognozy	4
1.2 Cel i zakres prognozy	5
1.3 Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	5
1.4. Materiały wyjściowe	7
2.0. Ustalenia zmiany SUIKZP oraz jego powiązania z innymi dokumentami	8
2.1. Obszar opracowania	8
2.2. Zawartość i główne cele projektu zmiany SUIKZP	9
2.3. Powiązania projektu zmiany SUIKZP z innymi dokumentami.....	10
3.0. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	11
3.1. Uwarunkowania fizjograficzne.....	11
3.1.1 . Klimat	11
3.1.2. Budowa geologiczna	11
3.1.3. Złoża kopalin	13
3.1.4. Rzeźba terenu i geomorfologia.....	13
3.1.5. Wody podziemne – JDW	14
3.1.6. Wody powierzchniowe - JDW	15
3.1.7. Gleby	16
3.1.8. Roślinność i Zwierzęta	17
3.2. Analiza i ocena stanu środowiska przyrodniczego	18
3.2.1 Jakość wód.....	19
3.2.2. Jakość powietrza.....	21
3.2.3. Hałas	23
3.2.4. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	25
3.3. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	25
4.0 Charakterystyka i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu	26
4.1. Prawne formy ochrony przyrody.....	26
4.2. Zagrożenia obszarów o dużych walorach przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszaru NATURA 2000	34

5.0 Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu	62
6.0 Potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu zmiany SUIKZP na środowisko...	66
6.1.Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność	67
6.2.Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi	68
6.3.Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	68
6.4.Oddziaływanie na klimat lokalny.....	69
6.5.Oddziaływanie na klimat akustyczny	70
6.6.Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	71
6.7.Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne.....	71
6.8.Oddziaływanie na ludzi.....	71
6.9. Oddziaływanie na obszary chronione w tym Natura 2000.....	71
6.10.Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym	72
7.0 Charakterystyka rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	73
8.0 Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	74
9.0 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu dla obszarów natura 2000.....	74
10. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	75
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	75
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	75
13. Oświadczenie	79

1.1 Podstawy formalno – prawne opracowania prognozy

Organ opracowujący projekt zmiany SUIKZP gminy Trzciel jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 i art. 51 *Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1094).

Do najważniejszych aktów prawnych wykorzystanych podczas sporządzania prognozy należą:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2023r., poz. 1336 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2023r., poz. 533 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 2556 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U z 2022 r., poz. 2625);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r.- Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 633 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 2409 ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j, Dz.U. z 2022r. poz. 840 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j.Dz. U. z 2023r. poz. 733 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j.Dz. U. z 2014r., poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U 2022 poz. 2380);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. z 2014r. poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j Dz.U. z 2014r. poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 poz. 2448).

1.2 Cel i zakres prognozy

Celem Prognozy oddziaływania na środowisko jest ocena prognozowanego wpływu możliwych do wystąpienia zagrożeń w związku z uchwaleniem zmiany SUIKZP gminy Trzciel oraz określenie rozwiązań minimalizujących wpływ na środowisko przyrodnicze, walory krajobrazowe oraz zdrowie człowieka.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony na podstawie art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1094)* z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy:

- Pismo Państwowej Stacji Epidemiologicznej w Międzyrzeczu – NZ.9022.112.2022 z dnia 15.09.2022r.
- Pismo Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. - WZŚ.411.146.2022.JF z dnia 9 września 2022r.

1.3 Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu zmiany SUIKZP gminy Trzciel, założeń ochrony środowiska, informacji o projektowanych inwestycjach, w tym opracowań specjalistycznych sporządzonych na potrzeby prowadzonych procesów inwestorskich, oraz materiałów archiwalnych dotyczących charakterystyki i stanu środowiska przyrodniczego. Rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i jego zagrożeń wynikających z realizacji planu zmiany SUIKZP gminy Trzciel uzupełniono na podstawie wizji terenowej.

W prognozie oceniono możliwy wpływ na środowisko przyrodnicze skutków realizacji zapisów projektu planu zmiany SUIKZP gminy Trzciel dla zmienianej jednostki planistycznej. Ustalono charakter oddziaływań na poszczególne składniki środowiska uwzględniając intensywność powodowanych przez nie przekształceń, czas ich trwania oraz ich zasięg przestrzenny, ze szczególnym naciskiem na określenie występowania oddziaływania skumulowanego. Dokonano m.in. oceny zgodności ustaleń dokumentu planistycznego ze wskazaniem zawartymi w aktualnym opracowaniu ekofizjograficznym,

Pismem z dnia 9 września 2022r. znak: WZŚ.411.146.2022.DT Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzciel, obręby Chociszewo i Lutol Suchy, zgodnie z art. 51 ust. 2, z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z uszczegółowieniem o wyspecyfikowane w piśmie zagadnienia. Zgodnie z ustaleniami RDOŚ w Gorzowie Wlkp. w prognozie oddziaływania na środowisko należy:

1. Przedstawić wpływ antropopresji, w kontekście realizacji zamierzeń Studium na stosunki wodne terenu objętego tym dokumentem a także w obszarze przewidywanego oddziaływania, określając przy tym potencjalny bezpośredni wpływ na poziom wód gruntowych i wpływ pośredni na cieki i zbiorniki wodne oraz ekosystemy hydrogeniczne, zbiorowiska roślinne, siedliska fauny zależne od wód.
2. Wskazać przewidywany sposób gromadzenia, ewentualnego oczyszczania oraz odprowadzania ścieków wraz z uzasadnieniem wyboru metody dla przyjętego rozwiązania.
3. Wymienić jednolite części wód (JCW), w granicach których położony jest obszar objęty projektem Studium oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Ponadto, w Prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektu Studium na jednolite części wód.
4. Przedstawić przewidywany wpływ realizacji ustaleń Studium na wzrost emisji zanieczyszczeń i poziomu hałasu na terenie objętym potencjalnym oddziaływaniem, mając na uwadze zdrowie i komfort życia lokalnej społeczności.
5. Ocenić potencjalny wpływ przedmiotu Studium na znajdujące się w pobliżu oraz w otoczeniu obszaru opracowania tego dokumentu planistycznego formy ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 poz. 916).
6. Ocenić potencjalny wpływ zapisów Studium na trwałość występujących na danym obszarze procesów przyrodniczych oraz określić wzajemne relacje pomiędzy

uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi w kontekście zachowania prawidłowego funkcjonowania ekosystemów, korytarzy ekologicznych, węzłów, które to umożliwiają sprawną migrację roślin, zwierząt, grzybów (szczególnie istotne są znajdujące się na terenach objętych opracowaniem oraz w ich sąsiedztwie tereny leśne, ciekі, zbiorniki wodne, zadrzewienia przydrożne, zadrzewienia przywodne, itp.).

7. Określić szczególnie przewidywane oddziaływanie zapisów dokumentu planistycznego na sposób wykorzystywania przestrzeni przez zwierzęta, w tym dokonać analizy wpływu planowanego sposobu zagospodarowania na faunę okolic strefy ekotonu uwzględniając potrzebę dyspersji np. na żerowiska a także przedstawić proponowane rozwiązania dotyczące zminimalizowania negatywnego oddziaływania barier na szlaki migracji zwierząt.
8. Ocenić projekt dokumentu planistycznego pod kątem wpływu na zmianę klimatu oraz przedstawić ewentualne rozwiązania minimalizujące ten proces.
9. Przedstawić rozwiązania, jakie przyjęto lub należy przyjąć w projekcie Studium, aby zminimalizować niekorzystne zmiany w krajobrazie wynikające z zaproponowanego zagospodarowania tego terenu. Promować rozwiązania prowadzące do utrzymania istniejącego lub powstania nowego systemu zieleni obszaru planistycznego, powiązanego funkcjonalnie przestrzennie z terenami przyległymi, w celu zachowania i wzbogacenia charakterystycznych cech krajobrazu.
10. Ocenić, czy realizacja dokumentu a także inne przypadki istniejącej oraz projektowanej urbanizacji na przedmiotowym terenie i na obszarach przyległych, może znacząco negatywnie oddziaływać na którykolwiek z wyżej przedstawionych elementów środowiska (przedstawić tzw. oddziaływanie skumulowane).

1.4. Materiały wyjściowe

Punktem wyjścia do sporządzenia Prognozy wpływu na środowisko był projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzciel w części graficznej. Poza tym, do materiałów mających pomocniczy mających istotne znaczenie dla niniejszej prognozy ma istniejący charakter terenów objętych zmianą studium. Są to tereny o funkcji głównie wydobywczej obszaru górniczego złoża „CHOCISZEWO POLE A i B „. Teren zmiany studium objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Uchwała NR XXII/171/2005 Rady Miejskiej w Trzciel z dnia 11 lutego 2005r. Obszar zmiany nr 7 SUIKZP stanowi uzupełnienie umożliwiające wprowadzenie zabudowy przemysłowej pod produkcję energii ze źródeł odnawialnych - fotowoltaicznych o mocy powyżej 500kW.

Przy opracowaniu Prognozy wykorzystano również inne podstawowe materiały merytoryczne oraz specjalistyczne, a w szczególności:

- aktualne akty prawne pochodzące z bazy umieszczonej na stronie internetowej <http://isip.sejm.gov.pl>, - aktualne opracowania planistyczne gminy udostępnione przez Urząd Miejski w Trzciel, - aktualne opracowania planistyczne gminy udostępnione przez Urząd Miejski w Trzciel,
- centralny rejestr form ochrony przyrody Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie zamieszczony w serwisie <http://crfop.gdos.gov.pl/>,
- dane z Bazy Danych Lokalnych GUS, - Geoportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej <http://geoportal.kzgw.gov.pl/>,
- informacje zamieszczone w serwisie internetowym Państwowego Instytutu Geologicznego <http://geoportal.pgi.gov.pl/>,
- internetowy Atlas Polski, Zespół Systemów Informacji Geograficznej i Kartografii IGiPZ PAN, http://maps.igipz.pan.pl/aims/home_pl.htm,
- mapa topograficzna i ortofotomapa udostępnione na stronie internetowej <http://maps.geoportal.gov.pl>,
- opracowania kartograficzne i inne dane zamieszczone na serwisie <http://maps.geoportal.gov.pl>,
- rejestr form ochrony przyrody województwa lubuskiego Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim zamieszczony w serwisie <http://gorzow.rdos.gov.pl.>,
- „Stan środowiska w województwie lubuskim Raport 2020”, GIOŚ, Zielona Góra 2020 r.
- Ekofizjografia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzciel obszaru w obrębach Lutol Suchy i Chociszewo w gminie Trzciel

2.0. Ustalenia zmiany SUIKZP oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1. Obszar opracowania

Gmina Trzciel położona jest położona 100 km od granicy polsko – niemieckiej w województwie lubuskim w powiecie międzyrzeckim. Odległość od dwóch miast wojewódzkich wynosi: od Gorzowa Wlkp. – 78 km, od Zielonej Góry – 75 km, a do miasta powiatowego Międzyrzecz 25 km. Gmina zajmuje powierzchnię 174 km², co stanowi 12,5% powierzchni powiatu oraz 1,25% powierzchni województwa. Około 47% powierzchni gminy zajmują lasy, a rzeka Obra z jeziorami 4% powierzchni. Gminę z zachodu na wschód przecina autostrada A2 Berlin – Świecko – Warszawa z węzłem

komunikacyjnym Trzciel (zjazd z autostrady) i zapleczem przestrzenno – gospodarczym węzła w rejonie Trzciela i punktem obsługi podróżnych w rejonie Chociszewa.

Teren o powierzchni około ok 58,217ha położony jest we fragmencie obrębu Chociszewo oraz Lutol Suchy, na terenie obszaru udokumentowanych złóż i kopalin wchodzących w skład obszaru górniczego złoża „Chociszewo pole A i B” w sąsiedztwie terenów innych udokumentowanych złóż i kopalin, „Chociszewo pole C, D i E”, „Chociszewo I”, „Jakob - Chociszewo”, „Chociszewo - Jan”, „Chociszewo Mł” (Kinas, 2004). Wszystkie złoża udokumentowano w kategorii C₁.

Teren objęty jest Uchwałą Nr XXII/171/2005 Rady Miejskiej w Trzcielu z dnia 11 lutego 2005r. w obrębach Chociszewo i Lutol Suchy w Gminie Trzciel.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera informacje uszczegółowione do granic obszaru planistycznego z dostosowaniem ich do zawartości i stopnia szczegółowości tego dokumentu. Obszar potencjalnego oddziaływania nie przekracza granic zmiany Studium

Dla terenu objętego projektem uchwały, w obowiązującym dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzciel obszar stanowi użytki rolne.

Zakres opracowania dotyczy działek w obrębie Chociszewo o nr ewid. 629, 628/2, 613/2, 292/1 oraz w obrębie Lutol Suchy w granicach działek 178/6, 178/7 w gminie Trzciel. Powierzchnia opracowania to około 58,2177ha.

2.2. Zawartość i główne cele projektu zmiany SUIKZP

Głównym celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest jej dołączenie, do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jako dokumentu identyfikującego prognozowane oddziaływanie na środowisko, podczas poddania projektu zmiany studium opiniowaniu przez właściwe organy (art. 54, ustęp 1) oraz podczas wyłożenia do publicznego wglądu w celu umożliwienia zapoznania się społeczeństwa z dokumentem planistycznym oraz wniesienia ewentualnych uwag i wniosków (art. 54, ustęp 2).

Projekt zmiany SUIKZP dotyczy zmiany funkcji na tereny zabudowy przemysłowej pod produkcję energii ze źródeł odnawialnych - fotowoltaicznych o mocy powyżej 500kW

2.2.1. Ochrona środowiska kulturowego

W granicach opracowania zmiany SUIKZP nie występują

2.2.2. Ochrona środowiska

W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu obowiązują dotychczasowe ustalenia SUIKZP

2.3. Powiązania projektu zmiany SUIKZP z innymi dokumentami

Dokumenty powiązane wyższego rzędu (o większym stopniu ogólności).

Poprzez uwzględnienie zapisów innych dokumentów, analizowana zmiana studium jest zgodna z ustaleniami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego oraz z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego. Oba te dokumenty zostały przyjęte i zatwierdzone Uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego. Ponadto, bardzo ważne przesłanki dotyczące gospodarki przestrzennej płyną również z Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego, jak również ze Studium rozwoju systemów energetycznych w województwie lubuskim do roku 2025.

W trakcie procesu uzgadniania przedmiotowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uzyskano decyzje o zgodności projektu tego dokumentu z zadaniami rządowymi realizowanymi na szczeblu kraju i województwa (uzgodnienie z Wojewodą Lubuskim z siedzibą w Gorzowie Wlkp.) oraz z zadaniami samorządowymi na szczeblu wojewódzkim (uzgodnienie z Marszałkiem Województwa Lubuskiego z siedzibą w Zielonej Górze), oraz na szczeblu powiatowym (uzgodnienie ze Starostą Powiatu Międzyrzeckiego).

Dokumenty powiązane tego samego rzędu. W trakcie procesu uzgadniania przedmiotowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uzyskano także decyzje o zgodności projektu tego dokumentu z zadaniami w zakresie zagospodarowania przestrzennego realizowanymi przez gminy sąsiednie.

3.0. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

3.1. Uwarunkowania fizjograficzne.

3.1.1 . Klimat

Na terenie gminy występuje pewne zróżnicowanie warunków topoklimatycznych, odczuwalne szczególnie podczas długotrwałych stanów radiacyjnych w okresie jesienno – zimowym.

Ukształtowanie powierzchni wraz z położeniem geograficznym wpływają o tyle na zróżnicowanie klimatyczne, że w przejściowym klimacie Polski można wyodrębnić pewne regionalne różnice, stwarzające odrębne dzielnice klimatyczne. Wg regionalizacji klimatycznej Polski opracowanej przez R. Gumińskiego (wersja zmodyfikowana), jest to obszar o najmniejszym w Polsce opadzie rocznym (poniżej 500 mm). Liczba dni z przymrozkami od 100 do 110, czas zalegania pokrywy śnieżnej od 50 do 80 dni. Okres wegetacyjny trwa od 210 do 220 dni.

Na terenie gminy istnieje pewne zróżnicowanie warunków topoklimatycznych, odczuwalne szczególnie podczas długotrwałych stanów radiacyjnych w okresie jesienno – zimowym. Istnieją tu następujące główne typy obszarów charakteryzujących się odmiennymi warunkami topoklimatycznymi:

W skali miejscowej ostatecznie nie zmieni się generalnie charakter powierzchni czynnej, która ma decydujący wpływ na kształtowanie się warunków topoklimatycznych. Otwarte tereny piaszczyste, w otoczeniu pasa terenów zalesionych zostaną w części przeznaczone pod farmy fotowoltaiczne. W obrębie zagłębień terenu, mogą występować inwersje termiczne i częstsze zamglenia.

Pojawienie się ewentualnych nowych, czasowych obiektów kubaturowych nie spowoduje znaczących zmian w warunkach przewietrzania tego terenu. W skali regionalnej i ponadregionalnej wpływ realizacji ustaleń planu na warunki klimatyczne będzie nieistotny.

3.1.2. Budowa geologiczna

Współczesna rzeźba terenu gminy Trzciel ukształtowała się już w holocenie w wyniku erozyjno — akumulacyjnej działalności wód. Wody w tym okresie erodowały intensywnie tarasy pradolinne i akumulowała terasy rzeczne w rytm formowania się podstawy (bazy) erozyjnej przez kształtowanie się dolnego odcinka Warty, Odry oraz Bałtyku. Doprowadziło to do uformowania się obecnie

istniejących teras zalewowych i nadzalewowych rynny o charakterze pradoliny, połączonych z powstałym już w mezoholocenie systemem starorzeczy. Pod względem fizjograficznym obszar zalegania złóż pospółtek piasków i żwirów leży w obrębie Wału Bukowieckiego i wchodzi w skład makroregionu o nazwie Obniżenie Obrzańskie, które z pozostałymi tworzy mezoregion Pojezierze Połudnowobałtyckie. Morfologia regionu jest urozmaicona i związana przede wszystkim z pobytym lądolodu fazy poznańsko leszczyńskiej stadiu głównego zlodowacenia północnopolskiego i jego deglacją. Współczesna rzeźba terenu jest ściśle związana z ukształtowaniem powierzchni czwartorzędowej, a także rzeźbą powierzchni uformowaną w starszych okresach zlodowaceń i interglacjalów. Dotychczasową budowę geologiczną obszarów przedstawia Mapa Geologiczna Polski 1:200 000, ark. Świebodzin oraz szczegółowa mapa geologiczna w skali 1: 50.000. Obszar kształtował się około 17 000 lat temu na etapie fazy poznańskiej. Wykonane badania geologiczne dla potrzeb rozpoznania złoża pozwalają stwierdzić występowanie osadów wodnolodowcowych o grubości dochodzącej do kilkunastu metrów. Dominują piaski drobno i średnioziarniste, średni punkt piaskowy wynosi od 97,7% do 91,9%. Lokalnie mogą występować cienkie przewarstwienia pyłów lub glin. W podłożu złoża występują przede wszystkim pyły. Poziom wód gruntowych układa się średnio na rzędnej 67,0 m n.p.m. Zmienny poziom wód gruntowych stwierdzony w różnych otworach wynika z lokalnych uwarunkowań litologicznych — domieszek pyłów oraz źródeł podziemnego zasilania. Złoże budują osady piaszczyste wodnolodowcowe o grubości dochodzącej do 18,0 m. Duże wahania grubości warstwy złożonej wynikają ze zróżnicowania rzeźby terenu oraz rzeźby powierzchni podłożowej. Wyniki badań ogólnie dla całego złoża spełniają kryteria bilansowości odnośnie jakości założone w projekcie badań złoża „Chociszewo” oraz wymagania normy dla kruszywa naturalnego dla potrzeb drogownictwa do wbudowania w nasypy. Nie wyklucza się zastosowania surowca do innych celów jak np.: wymiana gruntów w przypadku spełnienia wymagań potencjalnego odbiorcy. Warunki geologiczne — górnicze w obrębie złoża są korzystne dla transportu w sąsiedztwie złoża. Złoże suche. Na terenie objętym zmianą studium znajdują się udokumentowane złoża piasków i żwirów „Chociszewo” a w dalszym otoczeniu złoża piasków i żwirów „Brójce. Założenie dotyczące zmiany studium w żaden sposób nie koliduje z funkcjonowaniem tych złóż.

3.1.3. Złóża kopalin

Przedmiotowy teren obejmuje koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego: „Świebodzin – Wolsztyn” nr 24/95/Ł z dnia 12.10.2016 r. – ważna do dnia 12.10.2046 r. Aktualnie PGNiG SA w Warszawie o/w Zielonej Górze nie planuje, w granicy tego obszaru, działalności związanej z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, ani realizacji inwestycji.

3.1.4. Rzeźba terenu i geomorfologia

Teren posiada zróżnicowaną rzeźbę terenu, rzędne terenu wahają się od 82,6 m n.p.m. do 58,7 m n.p.m. Na teren Wielkopolski wtaczały się lądolody co najmniej trzykrotnie i im to w głównej mierze zawdzięcza Wielkopolska obecne ukształtowanie. Lądolód krakowski, który oparł się ostatecznie o północny brzeg Karpat i Sudetów nasuwał się na powierzchnię pomodelowaną, co nie pozostaje bez wpływu na jego sposób rozpościerania się oraz akumulowania transportowanego przezeń materiału. Zabarwienie tych glin jest rozmaite szaro-czarne, niebieskawe — szare brązowe, żółte itp. Gлина najstarsza, tj. krakowska posiada z reguły kolor szaro — czarny z odcieniem zielonkawym lub siwym. Podobne zabarwienie wykazuje gлина środkowopolskiego zlodowacenia. Gлина ostatniego zlodowacenia, a więc leżąca na powierzchni parku jest niemal wyłącznie koloru brązowego, względnie żółtego. Występuje ona pasmem w północnej części. Zasadniczą część obszaru parku stanowią obok glin fluwiogłacjalny wykształcone w postaci żwirów, piasków i łąw. Piaski naglinowe tworzą olbrzymie sandry, najczęściej nieco drobniejsze od piasków poglinowych, czyli piasków sandrów okresu transgresji lądolodu. Ostatnie zlodowacenie bałtyckie pozostawiło swoje ślady na obszarze parku zasadniczo w postaci osadów dwóch faz tego zlodowacenia: leszczyńskiej i poznańsko-dobrzyńskiej. Występujące w centralnej części piaski i żwiry ozów i kemów są pozostałością fazy leszczyńskiej, a utwory fluwiogłacjalne (piaski i żwiry różnoziarniste) i gliny morenowe (na Północy) - fazy poznańsko - dobrzyńskiej. Południowo - zachodnią i południową część parku budują utwory związane z działalnością rzek w czasie, gdy lądolód zatrzymał się na linii fazy pomorskiej. Są to piaski, żwiry i mułki rzeczne, a także występujące niewielkimi enklawami w centrum parku mułki, piaski i łąy jeziorne. Okres cofania się lądolodu spowodował najsilniejsze przeobrażenie w ukształtowaniu uwolnionej przez lądolód powierzchni, a potężnym czynnikiem

przeobrażającym były ogromne masy wód roztopowych. Na krajobraz związany z pracą wód przypada około 60% ogólnej powierzchni, zaś na krajobraz bezpośredniej akumulacji lodowcowej, a więc na typową, w zasadzie nie przeobrażoną równinę dennomorenową - około 40%. W tym czasie powstały występujące na południu opracowania wydmy, wały wydmowe i równiny piasków eolicznych. Z holocenem związane są utwory wypełniające wszelkie zagłębienia. Są to piaski, mułki i żwiry rzeczne, mady rzeczne, płaski, ropy i kredy jeziorne, namuły i torfy.

3.1.5. Wody podziemne – JDW

W obszarze gminy Trzciel stwierdzono występowanie jedynie trzech pięter wodonośnych: kredowego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego, składających się z pojedynczych poziomów wodonośnych, cechujących się zmiennymi walorami użytkowymi. W utworach czwartorzędowych gminy Trzciel występuje generalnie jeden poziom wodonośny – poziom nadmorenowy, stanowiący I poziom wodonośny czwartorzędu (Q I) - związany z miąższem serią piasków pradolinnych.

Teren zmiany studium znajduje się w obszarze wód podziemnych **PLGW600069** posiada dwa poziomy wodonośne. Charakteryzuje je zwierciadło częściowo napięte (czwartorzęd) i napięte (neogen - miocen). Głębokość występowania warstw wodonośnych wynosi od 0 do 18 m (czwartorzęd) i od 52 do 140 m (miocen). Miąższość poziomów wodonośnych sięga odpowiednio 6-55 i 7,5-50 m. Współczynnik filtracji wynosi odpowiednio 0,042-3 i 0,079-0,9 m/h. Zasilanie warstw wodonośnych odbywa się głównie poprzez infiltrację opadów atmosferycznych. Struktury czwartorzędowe zasilane są bezpośrednio lub poprzez utwory słabo przepuszczalne. Źródła antropopresji nie występują.

Przedmiotowy obszar inwestycji znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 69 o kodzie PLGW600069, która charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i dobrym stanem chemicznym – przynależy do dorzecza Odry. JCWPd została oceniona jako niezagrażona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ilościowy i chemiczny. Planowana inwestycja znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska. Nie znajduje się w obrębie strefy ochronnej ujęcia wody. Najbliższe ujęcie wód podziemnych do celów zbiorowego zaopatrzenia w wodę znajduje się na działce o nr ewid. 227/1, obręb Łagowiec w odległości ok. 4,66 km od obszaru inwestycji.

Nie przewiduje się negatywnego wpływu planowanej inwestycji na przedmiotowe ujęcie. Inwestycja nie znajduje się na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi.

Jednolite części wód podziemnych w obrębie powiatu międzyrzeckiego
(na podstawie <https://geolog.pgi.gov.pl/>)

3.1.6. Wody powierzchniowe - JDW

Projektowana zmiana studium zlokalizowana jest w granicach jednostki planistycznej gospodarowania wodami - jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) - **Gniła Obra do wypływu z jeziorem Wojnowskiego Zachodniego z jeziorem Wojnowskim Wschodnim i jeziorem Różańskim o kodzie PLRW60001715687**. Zgodnie z zapisami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967) JCWP Gniła Obra do wypływu z jeziorem Wojnowskiego Zachodniego z jeziorem Wojnowskim Wschodnim i jeziorem Różańskim

została oceniona jako naturalna część wód o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Uwzględniając rodzaj, skalę, lokalizację oraz charakter planowanej zmiany studium, oraz nakaz realizacji przy zastosowaniu rozwiązań minimalizujących wpływ dla środowiska oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, nie przewiduje się negatywnego wpływu przedmiotowej inwestycji na stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.

Wg podziału hydrograficznego Polski, po wschodniej stronie analizowanego w niniejszym opracowaniu terenu, w odległości kilku km przebiega z północy na południe dział wodny II – go rzędu rozdzielający zlewnie Warty i Odry. Zachodnia część tego terenu (w tym obszar planistyczny) należy do zlewni I – go rzędu Odra od Baryczy do Bobru (kod 113), do zlewni II – go rzędu Obrzyca (kod 113B) oraz do zlewni III – go rzędu Gniła Obra (kod 113B 7). Północno – zachodnia część należy do zlewni cząstkowej III – go rzędu Główny Kanał do Lubinicy (kod 113B 7a) a południowo – zachodnia część do zlewni cząstkowej III – go rzędu Gniła Obra od Lubinicy do Kanału Gniła Obra (kod 113B7c). Obszar planistyczny znajduje się w jednolitej części wód powierzchniowych rzecznych nr PLRW60001715687 (na mapie nr SO 0104).

Obszar opracowania przedmiotowej zmiany studium jest całkowicie wód powierzchniowych. Na obszarach przylegających do terenu objętego opracowaniem sieć hydrograficzna jest bardzo urozmaicona. Znajduje się tam wiele cieków naturalnych i rowów melioracyjnych, często wypełnionych wodą tylko okresowo. Największe z nich znajdują się na zachód od Chociszewa i odprowadzają wody w kierunku zachodnim i północno – zachodnim. Niewielkie zbiorniki wodne znajdujące się w dalszych okolicach mają w większości charakter zbiorników powyrobiskowych

3.1.7. Gleby

Złoże budują występujące powszechnie w regionie utwory piaszczysto — żwirowe.

Gleby pokrywające przeważający teren złoża należą do VI i V klasy bonitacyjnej. Procentowo klasy bonitacyjne można podzielić na RIIIB- stanowi 1,5%, klasa RIVa – stanowi 0,2%, klasa RIVb – stanowi 0,84%, klasa RV – stanowi 32,42%, klasa RVI – stanowi 65%

Tereny złoża nie są zalesione i od szeregu lat jest odłogowany. Nie występują pojedyncze samosiejki. Na terenie złoża nie występują wody powierzchniowe.

3.1.8. Roślinność i Zwierzęta

Dla obszarów opracowania brak jest szczegółowego rozpoznania florystycznego. Utrudnia to wyczerpującą pod każdym względem charakterystykę i analizę tego komponentu. Niemniej jednak, na podstawie dostępnych materiałów faktograficznych i wizji terenowej można scharakteryzować szatę roślinną wszystkich rejonów w zakresie niezbędnym dla niniejszego opracowania.

Na analizowanym obszarze zdecydowanie przeważają grunty orne. Grunty te są dziś w większości odłogowane. Obecnie bardzo wyraźnie zauważalna jest naturalna sukcesja roślinna, przy czym decydującą rolę w tym procesie odgrywa jeszcze „agrotechniczna przeszłość” tego obszaru.

Wcześniejsze zabiegi agrotechniczne, nawożenie i rodzaj upraw niewątpliwie stymulują jeszcze naturalne procesy ale ten wpływ jest z roku na rok coraz mniejszy.

Od zachodu analizowany obszar otacza duży kompleks leśny zaliczony głównie do boru świeżego zbudowanego w 100% przez drzewostany sosnowe. Niewielkie fragmenty tego lasu stanowią bór mieszany świeży (sosna 70 – 80z domieszką dębu i brzozy). Niewielkie lasy rozrzucone na obszarze całego rejonu należą do boru świeżego (sosna) w I — III klasie wiekowej.

Podobnie, jak w przypadku roślinności, brakuje szczegółowych informacji na temat fauny związanej siedliskowo z obszarem objętym niniejszą ekofizjografią. Dlatego charakteryzując świat zwierząt skorzystano z informacji dotyczących obszaru całego Parku, koncentrując się na gatunkach, które z największym prawdopodobieństwem występują na analizowanym obszarze.

Wśród ryb występujących w jeziorach Bruzdy Zbąszyńskiej dominują gatunki z rodziny karpowatych, okoniowatych, należące do ryb ogólnie słodkowodnych (jeziorowo — rzecznych), które trą się w przybrzeżnych płyciznach, zalanych łąkach, w łachach, starorzeczach i zalewach. W tym stanie rzeczy niezbędna staje się ochrona i tworzenie tarlisk, dokąd będą podążać ryby.

Ponieważ Jezioro Szarcz należy do jednych z najczystszych w tym obszarze, mimo stosunkowo małej produkcji naturalnej można tu spotkać szczupaka, leszcza, okonia, sieję, sielawę, lina, węgorza, płoć i sandacza.

Z płazów stwierdzono występowanie: 5 gatunków żab; 2 — traszek; 3 — ropuch oraz kumaka nizinnego, huczka ziemnego i rzekotki drzewnej. Najczęściej spotykane są żaby i traszki, z ropuch — ropucha szara. Płazy, jako zwierzęta wrażliwe na wysychanie, nie mogą być dłużej wystawiane

na działanie suchego powietrza. Dlatego dla swojego rozprzestrzeniania muszą mieć zapewnione wilgotne środowisko obrzeża jeziora.

Gady reprezentuje 6 gatunków, przy czym najczęściej spotykanym jest zaskroniec. Do najrzadszych należą gniewosz plamisty, żółw błotny i żmija zygzakowata.

W obszarze Parku zaobserwowano 112 gatunków ptaków w okresie lęgowym. Obok gatunków typowo wodno — błotnych, stwierdzono występowanie przedstawicieli nie związanych ze środowiskiem wodnym. Są to: kania rdzawa, trzmielojad, siniak i ortolan. Charakterystyczną cechą Jeziora Lubikowskiego jest duża liczba gniazdujących tu krzyżówek, łysek, perkozów dwuczubych. W dalszej kolejności występują: gęgawa, głowienka, czernica, brzęczka. Ponadto stwierdzono gniazdowanie łabędzia niemego, bączka, błotniaka stawowego, kureczki nakrapianej. Do najrzadziej występujących gatunków zaliczono; perkoza rdzawoszyjnego, nura czarnoszyjnego, łabędzia małego, uhlę, markaczkę oraz nura rdzawoszyjnego. Liczebność stad ptaków zatrzymujących się na powierzchni jeziora i w jego okolicy zależy m.in. od ilościowego występowania racicznicy zmiennej.

Na podstawie skąpej literatury można stwierdzić występowanie ok. 30 gatunków ssaków. Bytujące w obszarze objętym ekspertyzą gatunki są typowe dla Niżu Środkowoeuropejskiego. Niewątpliwie najbardziej interesującym jest bóbr. Występuje tu także zwierzyna łowna: jelenie, sarny, dziki, oraz lisy, tchórze, borsuki i kuny.

3.2. Analiza i ocena stanu środowiska przyrodniczego

Zgodnie z art. 51 ustęp 2, punkt 2, litera b ustawy OOŚ, prognoza oddziaływania na środowisko m.in. określa, analizuje i ocenia „stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem”. Komponenty środowiska przyrodniczego obszaru objętego zmianą studium nie podlegały w przeszłości i nie podlegają obecnie szczególnym badaniom identyfikującym ich zanieczyszczenia, przeprowadzanym przez inspektoraty sanitarne i ochrony środowiska. W bliższym i dalszym otoczeniu, a więc na terenach potencjalnego przewidywanego znaczącego oddziaływania obszaru planistycznego, również takich pomiarów nie prowadzono. W związku z powyższym brak jest miarodajnych przesłanek do określenia jakości poszczególnych komponentów i środowiska jako całości. Położenie analizowanego terenu, jego powierzchnia, charakter oraz rodzaj i intensywność obecnego i przyszłego zagospodarowania nie uzasadnia również

konieczności przeprowadzenia takich badań w przyszłości. Dla potrzeb niniejszego opracowania, na podstawie obserwacji terenowych, oraz w oparciu o dane z opracowanie ekofizjograficznego z 2013r. wykonywanego dla działek przyległych ustalono ,że :

- brak jest wizualnych patologicznych zmian w komponentach biotycznych (bioindykatory),co świadczy przynajmniej o dobrej jakości pozostałych komponentów i środowiska jako całości. Potencjalnymi i realnymi źródłami zagrożeń dla środowiska w obszarach objętych opracowaniem są w szczególności: zanieczyszczenia pochodzące z tła atmosfery i zanieczyszczenia przemysłowe (w minimalnym stopniu) a przede wszystkim zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego (w szczególnych niesprzyjających sytuacjach meteorologicznych). Dotyczy to szczególnie terenów położonych w pobliżu autostrady A2. Poniższe informacje, dotyczące stanu oraz tendencji przeobrażeń środowiska przyrodniczego odnoszą się do obszaru całej gminy.

3.2.1 Jakość wód

Na stan wód powierzchniowych wpływają przede wszystkim punktowe źródła zanieczyszczeń, a więc wprowadzanie do wód nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych. Istotną przyczyną zanieczyszczeń jest występowanie obszarów nieskanalizowanych, z których do wód w sposób niekontrolowany mogą przedostawać się ścieki komunalne. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są również miejscowości o nieuporządkowanej gospodarce wodno – ściekowej, gdzie stosunek długości sieci wodociągowej do kanalizacyjnej jest niekorzystny. Ponadto na jakość wód wpływają zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego, będące wynikiem nieprawidłowo prowadzonej gospodarki na obszarach użytkowanych rolniczo. Wody powierzchniowe są narażone na zanieczyszczenie różnymi substancjami chemicznymi, a wśród nich chemicznymi środkami ochrony roślin (pestycydami), które są powszechnie stosowane we współczesnym rolnictwie. Część cieczy roboczej stosowanej podczas oprysków nie trafia na rośliny, lecz opada na glebę. Występują także zjawiska znoszenia cieczy roboczej przez wiatr oraz odparowywania substancji aktywnych, których konsekwencją jest przenoszenie zanieczyszczeń na dalsze obszary. Po dostaniu się do gleby środki ochrony roślin mogą ulegać różnorodnym zjawiskom fizykochemicznym takim, jak adsorpcja, reakcje rozkładu i wiązanie się ze składnikami gleby. Zakres i dynamika tych zjawisk w dużym stopniu zależą od ilości i częstotliwości oprysków, właściwości substancji aktywnych, rodzaju gleby i klimatu. Niemniej

skutkiem tych procesów jest spływ powierzchniowy (np. po opadach deszczu) oraz migracja środków ochrony roślin poprzez profil glebowy, co w rezultacie powoduje zanieczyszczenie cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w pobliżu opryskiwanych pól. Problem ten w największym stopniu dotyczy tych obszarów (zlewni), na których czynniki takie, jak intensywna produkcja rolnicza, właściwości gleby, ukształtowanie terenu i kierunki spływu wód powodują gromadzenie się zanieczyszczeń z pól. Badania jakości wód powierzchniowych prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

Na terenie objętym zmianą studium charakter struktur wodonośnych powoduje, że są one narażone na wpływy odpowierzchniowe przy całkowitym braku wierzchniej warstw izolujących. Sama eksploatacja związana z charakterem wydobywczym będzie ingerować w warstwę wodonośną. Zakres zmiany studium polegający na umożliwiający wprowadzenie zabudowy przemysłowej pod produkcję energii ze źródeł odnawialnych - fotowoltaicznych o mocy powyżej 500kW nie przyczyni się w negatywny sposób do ingerencji w warstwę wodonośną.

Głównym ciekim o podstawowym znaczeniu dla analizowanego obszaru i jego bliższego i dalszego otoczenia jest rzeka Odra.

Aktualne wyniki badań rz. Obry pochodzą z lat 2007 – 2010. Rzekę cechuje nadmierna eutrofizacja. Stan/potencjał ekologiczny oceniono jako umiarkowany, natomiast stan chemiczny jako dobry. Ogólny stan wód został oceniony jako zły. Na obszarze województwa lubuskiego prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze. Badania chemizmu wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Ocena jakości wód wykonywana jest w oparciu o rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych. Dostępne dane obejmują badania jakości wód podziemnych w powiecie międzyrzeckim przeprowadzone zostały w roku 2012 w gminie Skwierzyna. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono występowanie wód zadowalającej jakości (III klasa, przy czym obowiązuje skala pięciostopniowa: I – jakość bardzo dobra, II- jakość dobra, III – jakość zadowalająca, IV – jakość niezadowalająca, V – jakość zła).

3.2.2. Jakość powietrza

Wyróżnia się trzy główne grupy zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Należą do nich źródła komunalno-bytowe, transport drogowy oraz przemysł. Źródła komunalno – bytowe, w głównej mierze odpowiedzialne są za podwyższone stężenia zanieczyszczeń, szczególnie pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu i dwutlenku siarki, w sezonie zimowym. Stosowanie w lokalnych kotłowniach i domowych piecach grzewczych niskosprawnych urządzeń i instalacji kotłowych, ich zły stan techniczny i nieprawidłowa eksploatacja oraz spalanie złej jakości paliw (zasiarczonych, zapozielonych i niskokalorycznych węgli, mułów węglowych, a także wszelkich odpadów z gospodarstw domowych), są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Duża ilość źródeł wprowadzających zanieczyszczenia z kominów o niewielkiej wysokości sprawia, że zjawisko to jest bardzo uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania, a są to najczęściej obszary o zwartej zabudowie mieszkaniowej. Transport drogowy wpływa na całoroczny poziom tlenków azotu w powietrzu oraz podwyższony poziom pyłu zawieszonego PM10 i benzenu. Duże zanieczyszczenie powietrza występuje na skrzyżowaniach głównych ulic i dróg, przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim zły stan techniczny pojazdów, ich nieprawidłowa eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu i zbyt małą przepustowością dróg. Aktem prawnym regulującym dopuszczalne stężenia substancji w powietrzu jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012r w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału, wydziela się Strefę Lubuską, w obrębie której znajduje się przedmiotowy obszar. W strefie tej do oceny jakości powietrza przyjmuje się kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin.

Analizy i oceny jakości powietrza dokonuje się na podstawie wyników pomiarów pozyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie województwa funkcjonuje Lubuska Sieć Monitoringu Zanieczyszczeń Powietrza. Badania prowadzone były w latach 2005-2010 pod kątem zawartości SO₂, NO₂, NO_X, CO, C₆H₆, O₃, pyłu PM₁₀ oraz As, Cd, Ni, Pb i BaP. Analiza wyników

badań zanieczyszczeń gazowych powietrza prowadzonych w latach 2005-2011 wykazała, iż na terenie badanej strefy zarejestrowano ponadnormatywne stężenia ozonu (do roku 2011, kiedy nie zanotowano przekroczeń), pyłu zawieszonego PM10, arsenu, bezno(a)pirenu (wg kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia). W roku 2014 w strefie lubskiej zanotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu. Biorąc pod uwagę kryteria ustanowione dla ochrony roślin, zanotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów ozonu (O3).

Wyniki badań stanowią podstawę do opracowania naprawczych programów ochrony powietrza mających na celu obniżenie stężeń szkodliwych substancji do dopuszczalnych poziomów. Program naprawczy zawiera analizę rozkładu i wielkości zanieczyszczeń oraz kierunki i zakres niezbędnych działań, które doprowadzą do przywrócenia obowiązujących norm na wytypowanych obszarach.

Analiza zgromadzonych w wojewódzkiej bazie danych podmiotów korzystających ze środowiska oraz protokołów z kontroli wykonywanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wskazuje na systematyczne zmniejszanie się emisji zanieczyszczeń do środowiska. Jest to związane głównie z ograniczeniami zużycia energii, w odniesieniu do wielkości produkcji oraz zamianą nośników energii na mniej szkodliwe dla środowiska. Źródłami zanieczyszczeń atmosferycznych na obszarze planu są: ruch samochodowy odbywający się drogą asfaltową relacji m. Trzciel – węzeł autostradowy (autostrada A2) oraz emisja z palenisk domowych w gospodarstwie rolnym.

W zakresie zmiany studium wystąpi nieznaczna emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na etapie budowy - bezpośrednio oddziaływania o zasięgu lokalnym, ograniczonym do terenu prac budowlanych. Farmy fotowoltaiczne stanowią źródło tzw. „czystej energii”, ich wykorzystanie, dzięki zastępowaniu konwencjonalnych źródeł energii, przyczynia się do spadku emisji do atmosfery CO₂, SO₂, NO_x i pyłów, co powoduje korzystne skutki środowiskowe w skalach od lokalnej (spadek zanieczyszczenia powietrza, lepsze warunki aerosanitarne życia ludzi) po globalną (ograniczenie klimatycznych i pochodnych skutków efektu cieplarnianego).

3.2.3. Hałas

Hałas jako czynnik szkodliwy towarzyszy człowiekowi od wieków. Nigdy jednak nie był tak powszechny i uciążliwy jak obecnie. Coraz większy procent ludności, na coraz większym obszarze jest dotknięty hałasem. Środowisko, w którym żyjemy charakteryzuje się klimatem akustycznym pozostającym w ścisłym związku z rozwiązaniami urbanistycznymi. Tak więc układy komunikacyjne, rozmieszczenie przemysłu i osiedli miejskich względem siebie decydują o komforcie naszego życia. Coraz częściej jednak problem ten dotyczy nie tylko mieszkańców terenów znajdujących się w pobliżu większych tras komunikacyjnych, ale także dróg dojazdowych i okolic.

Dominującym źródłem hałasu w środowisku jest ruch drogowy. O wielkości poziomu hałasu z tych źródeł decydują: natężenia ruchu; prędkość pojazdów; stan techniczny pojazdów; stan nawierzchni dróg; płynność ruchu; nachylenie jezdni; kultura jazdy kierowców.

W Polsce z końcem lat 80 – tych XX wieku nastąpił gwałtowny rozwój motoryzacji, wyrażający się rekordowym, w stosunku do lat poprzednich, przyrostem liczby samochodów, z dużym udziałem pojazdów o stosunkowo niskich parametrach eksploatacyjnych. Hałas drogowy jest jednym z najbardziej uciążliwych źródeł hałasu w środowisku, przede wszystkim ze względu na powszechność jego występowania. Z przeprowadzonej ogólnej analizy dotyczącej zagrożeń środowiska wynika, że obszarami uciążliwymi pod względem hałasu drogowego mogą być tereny zlokalizowane w centrum miast oraz główne trasy przechodzące przez daną gminę, które obciążone są znacznym ruchem. Poziomy dźwięku środków komunikacji są duże i wynoszą 75 – 90 dB. W ostatnich latach zwiększa się również liczba mieszkańców wsi zagrożonych hałasem komunikacyjnym. Zwiększył się znacznie ruch tranzytowy przez Polskę, w tym przez region dolnośląski. Uciążliwy jest zwłaszcza transport ciężarowy, odbywający się często w nocy.

Doprowadzenie stanu klimatu akustycznego do granic wyznaczonych normami jest ze względów ekonomicznych przedsięwzięciem praktycznie niemożliwym do osiągnięcia nawet przez najbogatsze społeczeństwa. Z tego powodu kryterium dopuszczalnych wartości poziomów hałasu nie może w pełni spełniać swej roli regulacyjnej w odniesieniu do stanu istniejącego, aczkolwiek musi stanowić bezwzględnie przestrzegana normę w odniesieniu do kształtowania klimatu akustycznego na terenach nowo zagospodarowywanych. Zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się program

ochrony przed hałasem, którego celem jest dostosowanie poziomu hałasu do poziomu dopuszczalnego.

Tab. 4 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{AeqD} i L_{AeqN} , które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

W rejonie przedmiotowej zmiany 7 SUIKZP terenem kwalifikującym się do ochrony przed hałasem jest zabudowa zagrodowa i mieszkalna wsi Chociszewo. Klimat akustyczny tego obszaru kształtowany jest przez ruch samochodowy odbywający się szczególnie drogą krajową nr 92 oraz autostradą A2. Drogą tą poruszają się samochody na trasie Trzciel – Świebodzin (Poznań – Świecko). W otoczeniu tej drogi i na granicy z autostradą A2 nie były prowadzone pomiary poziomu hałasu. W zakresie zmiany 7 SUIKZP nieznaczna emisja hałasu wystąpi na etapie budowy farmy fotowoltaicznych - bezpośrednio oddziaływania o zasięgu lokalnym, ograniczonym do terenu prac budowlanych (podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego); na etapie eksploatacji brak emisji hałasu i wibracji; potencjalnie źródłem hałasu może być jedynie niezależny system chłodzenia przetwornic napięcia (inwertorów)

3.2.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

Linie wysokiego napięcia (110, 220, 400 kV) są źródłami pola elektromagnetycznego mogącego powodować przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych. Największa wartość natężenia pola elektrycznego, jaka może wystąpić pod linią lub w jej pobliżu nie powinna przekraczać 3 kV/m. Szacuje się, że granica strefy, w obrębie, której nie dopuszcza się do stałego przebywania ludzi wynosi 14 m od osi linii (mierząc na poziomie 1,8 m npt. lub 1,6 m od krawędzi balkonu, tarasu, dachu albo ściany budynku mieszkalnego). Ostatecznie jednak o zachowaniu norm rozstrzygać powinny stosowne pomiary.

Z corocznych badań wykonywanych przez WIOŚ Zielona Góra wynika, że na żadnym z punktów pomiarowo – kontrolnych przy stacjach bazowych telefonii komórkowej nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

W sąsiedztwie obszaru opracowania występuje linia elektroenergetyczna SN oraz WN dla których określone zostały strefy ochronne. Na obszarze objętym opracowaniem brak ww linii elektorenergetycznych.

Zasady ochrony pracy i środowiska naturalnego przed szkodliwym działaniem pola elektromagnetycznego są w Polsce określone szczegółowymi przepisami. Przepisy te wymagają przeprowadzenia okresowych kontroli natężenia pola elektromagnetycznego w pobliżu źródeł promieniowania. Narzucają warunki konieczne do spełnienia, przy lokalizacji i eksploatacji urządzeń wytwarzających promieniowanie, w pobliżu miejsc zamieszkałych, a także budownictwa w pobliżu istniejących źródeł promieniowania (np.: nadajników radiowych, telewizyjnych, stacji transformatorowych i rozdzielni wysokiego napięcia). Panele fotowoltaiczne jako takie nie są źródłem pola elektromagnetycznego;

3.3. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji projektowanej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, na obszarach otwartych nastąpi utrwalenie funkcjonowania.

Brak realizacji ustaleń projektu zmiany 7 SUIKZP spowoduje, że środowisko przyrodnicze pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu wydobywczym. Oczywiście bardzo ważne, aby złoża

kopalin, które będą kluczowe dla Polski i gospodarki, były prawnie chronione, jednak zabudowa fotowoltaiczna nie stanowi trwałej zabudowy. Dzięki takiemu rozwiązaniu z jednej strony zabezpieczymy złożę, a po drugie będziemy rozwijać potencjał odnawialnych źródeł energii, a jego zmiany związane będą ze zmianami gospodarowania dopuszczonymi w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

Środowisko przyrodnicze obszaru projektu zmiany studium jest w dużym stopniu zantropizowane, przede wszystkim w efekcie dominacji funkcji wydobywczej. Skutkiem tego jest silne zubożenie struktury ekologicznej obszaru.

W przypadku braku realizacji funkcji przewidzianych w zmianie studium, nie przewiduje się wystąpienia istotnych negatywnych zmian w środowisku przyrodniczym przedmiotowego obszaru. Ewentualne zmiany stanu środowiska spowodowane mogą być emisją zanieczyszczeń powietrza oraz zmianami ukształtowania terenu poprzez rozwój zabudowy. Do głównych źródeł zanieczyszczeń tego typu w sąsiedztwie terenu objętego prognozą zaliczyć należy: emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych (spaliny) oraz emisję z emitorów niskich z otaczających jednostek osadniczych.

4.0 Charakterystyka i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

4.1. Prawne formy ochrony przyrody

Na obszarach objętych analizowaną zmianą studium nie ustanowiono szczególnych celów ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym (poza konwencjami ratyfikowanymi przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej dotyczącymi ochrony środowiska na obszarze całego kraju).

Na obszarach objętych planem miejscowym nie realizowane są również cele ochrony ustanowione na szczeblu wspólnotowym. Najbliżej położone obszary realizujące takie cele: Obszar (PLH08001), Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków sieci Natura 2000 (PLB080005) oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (PLH080003) „Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry” znajdują się w znacznej odległości od terenu planistycznego i z punktu widzenia projektowanego dokumentu nie mają dla nich istotnego znaczenia.

Podobnie, bez znaczenia (w sensie ochrony środowiska) dla analizowanego dokumentu planistycznego są Obszary Chronionego Krajobrazu „12 — Zbąszyńska Dolina Obry” i „17 - Rynny

Obrzańskie” położone w znacznej odległości od obszarów objętych planem miejscowym, na powierzchni których realizowane są cele ochronne szczebla krajowego. Również i te obszary chronione, z punktu widzenia projektowanego dokumentu, nie ma dla niego istotnego znaczenia. Na obszarach planistycznych nie realizowane są również cele lokalne ochrony środowiska. Nie występują na nim żadne formy ochrony elementów lokalnych (pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo — krajobrazowe, itp.). Niemniej jednak ich dalsze otoczenie, ze względu na wysokie walory środowiska, obfituje w takie elementy i obszary.

Obiekty przyrodnicze na terenie gm. TRZCIEL

• **Użytki ekologiczne.**

Nr	Nazwa	Nadleśnictwo	Obr. ewidencyjny	Nr działki	Pow. ha	Pow. ogółem	Cel ochrony
285/1	WYSPA NA JEZIORZE MŁYŃSKIE R.W.L. Nr 5 z 2002r. Dz.U.Nr 44, poz. 554	PPR Międzyrzecz	Trzciel	3/5	0,64	0,64	Ochrona miejsc gniazdowania rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków ptaków wodnych i błotnych.
286/2	DWIE WYSPY NA JEZIORZE LUTOL R.W.L. Nr 5 z 2002r. Dz.U.Nr 44, poz. 554	PPR Międzyrzecz	Lutol Mokry	290	0,33	0,33	Ochrona łągu olszowego i miejsc gniazdowania rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków ptaków wodnych i błotnych.
287/3	PANOWICE R.W.L. Nr 5 z 2002r. Dz.U.Nr 44, poz. 554	Trzciel	Panowice	81T/1	2,43	2,43	Ochrona łąk i szuwarów, miejsce gniazdowania rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków ptaków wodnych i błotnych.
288/4	NAD WIELKIM R.W.L. Nr 5 z 2002r. Dz.U.Nr 44, poz. 554	Trzciel	Rybojady	27 T	0,88	0,88	Ochrona łąk i trzcinowisk miejsce gniazdowania rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków ptaków wodnych i błotnych.
289/5	BAGIENKA R.W.L. Nr 5 z 2002r. Dz.U.Nr 44, poz. 554	Trzciel	Lutol Mokry	146T/2 249T 248T 145T	1,66 0,64 4,40 0,87	7,57	Ochrona terenów bagiennych.
290/6	ŁĄKI NAD JEZIOREM WIELKIM I OBRA R.W.L. Nr 5 z 2002r. Dz.U.Nr 44, poz. 554	ZPK Gorzów Wlkp.	Świdowice Trzciel	214/2 215 385 3/1 7 20/1	9,20 1,02 12,22 16,08 0,36 0,82	39,70	Ochrona łąk i trzcinowisk miejsce gniazdowania rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków ptaków wodnych i błotnych.

• **Pomniki przyrody:**

558	Skupienie drzew – 2 Dęby szypułkowe / Quercus robur/	lubuskie	międzyrzecki	Trzciel	obr. ewid. Lutol Mokry	dz. nr 287/1	490 cm 510 cm	ok. 28 m.	własność: Fundacja „Nasz Dom”. Rosną obok budynku Fundacji „Nasz Dom”, ok. 2 km na północ od zabudowań wsi pod lasem.	R.W.L Nr 37 z 19 maja 2006.
559	Lipa szerokolistna / Tilia platyphyllos /	lubuskie	międzyrzecki	Trzciel	obr. ewid. Trzciel miasto	nr dz. 298	330 cm	ok. 15 m.	własność: Skarb Państwa w zarządzie Zarządu Dróg Powiatowych w Międzyrzeczu. Rośnie przy skrzyżowaniu ul Zbąszyńskiej i Parkowej przed posesją nr 1.	R.W.L Nr 14 z 28 lutego 2006. Dz.U.Nr 14 poz. 338 z 2006r
560	Skupienie drzew – 2 Dęby szypułkowe / Quercus robur/	lubuskie	międzyrzecki	Trzciel	obr. erwid. Sierczynek	nr dz. 99/4	385 cm 385 cm	ok. 20 m.	własność: Gmina Trzciel. Rośnie na terenie dawnego cmentarza ewangelickiego, ok. 300 m na wschód od szosy Sierz – Trzciel, niedaleko sklepu spożywczego.	R.W.L Nr 14 z 28 lutego 2006. Dz.U.Nr 14 poz. 338 z 2006r
561	Dąb szypułkowy / Quercus robur /	lubuskie	międzyrzecki	Trzciel	obr. ewid. Jasieniec	dz. nr 337	498 cm	ok. 23 m.	własność: osoba fizyczna. Rośnie na podwórzu gospodarstwa ok. 100 m na wschód od gruntowej drogi z Trzciela do Rogozińca.	R.W.L Nr 14 z 28 lutego 2006. Dz.U.Nr 14 poz. 338 z 2006r
562	Dąb szypułkowy / Quercus robur/	lubuskie	międzyrzecki	Trzciel	obr. ewid. Sierczynek	dz. nr 106/1	545 cm	ok. 19 m.	własność: osoba fizyczna. Rośnie przy gospodarstwie ok. 600 m na wschód od szosy Sierz – Trzciel.	R.W.L Nr 14 z 28 lutego 2006. Dz.U.Nr 14 poz. 338 z 2006r
563	Dąb szypułkowy /Quercus robur/	lubuskie	międzyrzecki	Trzciel	obr ewid Trzciel miasto	dz. nr 44	445 cm	ok. 25 m	własność: Gmina Trzciel. Rośnie w lesie komunalnym ok. 50 m od szosy E-30.	R.W.L Nr 14 z 28 lutego 2006. Dz.U.Nr 14 poz. 338 z 2006r

- **Obszary Chronionego Krajobrazu:**

Na wschód od analizowanych terenów znajduje się :

„Zbąszyńska Dolina Obry” obszar o pow. 549,80 ha w gminie Trzciel.

Data i akt utworzenia:

Ustanowiony: Uchwała nr XXVII/398/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Zbąszyńska Dolina Obry” (Dz. Urz. Województwa Lubuskiego z dnia 28 lutego 2017r. poz. 469).

Cel ochrony:

Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych Doliny Obry.

W odległości ponad 3KM po stronie zachodniej analizowanych terenów położony jest Obszar Chronionego Krajobrazu 17 - „**Rynny Obrzycko – Obrzańskie**” obszar o pow. 18 915,39 ha w gminie Babimost, Bojadła, Kargowa, Sulechów, Trzebiechów, Szczaniec, Świebodzin, Zbąszynek, Kolsko, Nowa Sól, Międzyrzecz, Trzciel.

Data i akt utworzenia:

Ustanowiony: Uchwała nr XXIII/296/16 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 12 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Rynny Obrzycko – Obrzańskie” (Dz. Urz. Województwa Lubuskiego z dnia 19 września 2016r., poz. 1873).

Cel ochrony:

Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk rynien terenowych Obry i Obrzycy.

Park Krajobrazowy.

- **Pszczewski Park Krajobrazowy.**

Data utworzenia formy ochrony przyrody:

Uchwała Nr XI-63-86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gorzowie Wlkp. z dnia 25 kwietnia 1986 r. /Dz. Urz. Woj. Gorz. Nr 9, poz. 105 z 1986 r./

Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Gorzowskiego z dnia 25 czerwca 1998 r. w sprawie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.

Powierzchnia z wyszczególnieniem form własności i rodzajów gruntów:

Powierzchnia z wyszczególnieniem form własności i rodzajów gruntów:

Powierzchnia ogółem Parku - 12.220,00 ha w tym: województwo lubuskie - 9.300,00 ha - 76,10 % , gm. Trzciel - 775,00 ha - 6,34 % gm. Pszczew - 6.950,00 ha - 56,87 % gm.

Przytoczna - 1.325,00 ha - 10,84 % gm. Międzyrzecz - 250,00 ha - 2,06 ha województwo wielkopolskie – 2,920,00 ha – 23,90 % , gm. Międzychód - 1.970,00 ha – 16,12 % gm.

Miedzichowo - 950,00 ha - 7,77 %

Cel ochrony:

Teren Parku charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i kulturowymi. Wraz z otuliną obejmuje teren gm. Pszczew i częściowo gmin: Międzychód, Międzyrzecz, Przytoczna i Trzciel. Tworzą go dwa odrębne kompleksy. Jest to obszar obniżenia obrzańskie z jeziorami rynnowymi rozciągający się od Trzciela do Rokitna. Głównym celem utworzenia Parku jest ochrona i zachowanie walorów krajobrazowych, jego wartości przyrodniczych, kulturowych i dydaktycznych. W 64 % teren Parku porośnięty jest lasami, o przewadze drzewostanów sosnowych. Spotyka się tu również fragmenty lasów liściastych. Na obszarze Parku i otuliny znajduje się ponad 50 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. cennym elementem krajobrazu Parku i jego otuliny są zabytki kultury materialnej. Do najciekawszych należą: w Pszczewie – późnorennesansowy kościół z XVII w., barokowa plebania z XVIII w., park zabytkowy przy plebani i kościele, pałac z parkiem podworskim, Muzeum Regionalne „Dom Szewca”; we wsi Rokitno dawne opactwo Cystersów z sanktuarium Matki

Bożej Rokitniańskiej.

Rezerwaty Przyrody.

- „Czarna Droga”

Data i akt prawny obejmujący rezerwat ochroną:

Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 maja 1989 r., Nr 119 (M.P. Nr 17 z 1989 r., poz. 117)

Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. /Dz. Urz. Nr 12, poz. 144/.

Położenie: Województwo - lubuskie Powiat - Międzyrzecz Gmina - Trzciel

Obr. Ewidencyjny - Stary Dwór

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa, N-ctwo Trzciel

Powierzchnia pod ochroną: 21,95 ha

Dz. nr, nr: 210/2 – 14,18 ha, 211/2 – 1,55 ha, 212/1 – 6,22 ha

Cel ochrony:

Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu mieszanego, z charakterystycznym wielogatunkowym runem.

- „**Jezioro Wielkie**”

Data i akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 października 1991 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 38/91, poz. 273).

Położenie:

Województwo -lubuskie Powiat Międzyrzecz Gmina -Trzciel -obręb ewidencji -m. Świdwowiec

Działka - dz. nr 26/1 – 2,34 ha, dz. nr 29/2 – 3,18 ha, dz. nr 38/1 – 1,44 ha, dz. nr 38/2 – 6,60 ha) w zarządzie N-ctwa Trzciel, (dz. nr 214/1 – 3,13 ha) własność Sawicki Jan z żoną, (dz. nr 214/2 – 2,10), w zarządzie Gospodarstwa Nadzoru i Administrowania Zasobem w Międzyrzeczu (dz. nr 216 – 217,51 ha) w zarządzie Gospodarstwa Rybackiego Produkcyjno-Usługowego „LECH” Sp. z o.o. w Międzyrzeczu.

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa, N-ctwa Trzciel, Gospodarstwo Nadzoru i Administrowania Zasobem w Międzyrzeczu, Gospodarstwa Rybackiego Produkcyjno-Usługowego „LECH” Sp. z o.o. w Międzyrzeczu.

Powierzchnia pod ochroną: 236,30 ha

Cel ochrony:

Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych biotopów lęgowych oraz miejsc żerowania i odpoczynku ptaków wodnych.

„Rybojady ”

Data i akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 5/96, poz. 56).

Położenie : Woj. Lubuskie, Powiat Mędzyrzecz, Gmina Trzciel, obręb ewid. m Rybojady, działki nr 21/1 – 5,61ha w zarządzie Nadleśnictwa Trzciel

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa, N-ctwa Trzciel.

Powierzchnia pod ochroną: 5,61 ha

Cel ochrony:

Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska o charakterze przejściowym, wraz z występującą na nim florą i fauną.

4.2. Zagrożenia obszarów o dużych walorach przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszaru NATURA 2000

- **PLH 080001 Dolina Leniwej Obry (wg SDF)**. Charakterystyka obszaru.

Obszar Dolina Leniwej Obry PLH080001 obejmuje w dwóch częściach, rozległe obniżenie doliny Leniwej Obry między miejscowościami Babimost i Mędzyrzecz, w północnej części przechodzące w dolinę Paklicy. Ostoja ma charakter rozległej, zatorfionej doliny wolno płynącej rzeki. Obecnie podlega spontanicznej renaturyzacji i stanowi mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk, pastwisk oraz lasów i zarośli łągowych. W północnej części ostoi zlokalizowane są liczne jeziora w tym największe Jezioro Bukowieckie (o powierzchni 82,5 ha). Ukształtowanie terenu obszaru jest bardzo zróżnicowane, charakterystyczne dla krajobrazu polodowcowego. Obszar odznacza się bardzo słabym zaludnieniem i niską antropopresją.

Jakość i znaczenie.

Obszar ważny w szczególności dla ochrony jedynej w kraju populacji kaldejskiej dziewięciornikowatej występującej w obszarze na stanowisku naturalnym, a także bardzo cennych siedlisk lasów łągowych i grądowych, ziołorośli nadrzecznych oraz łąk trzęślicowych w tym także rzadkich i zagrożonych populacji gatunków zwierząt takich jak: czerwończyk nieparek, piskorz oraz kumak nizinny i wydra. Łącznie na terenie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Leniwej Obry PLH080001, stwierdzono 13 typów siedlisk

przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 1 gatunek rośliny oraz 5 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. dyrektywy. 12 typów siedlisk przyrodniczych oraz wszystkie zidentyfikowane gatunki roślin i zwierząt spełniają kryteria uznania ich za przedmioty ochrony obszaru o znaczeniu Wspólnotowym Dolina Leniwej Obry PLH080001 (według wytycznych GDOś wersja 2012.1).

Na terenie ostoi znajdują się także stanowiska kilkunastu zagrożonych gatunków roślin w skali kraju i/lub regionu, w szczególności takich jak: *Cephalanthera rubra*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza majalis*, *Daphne mezereum*, *Dianthus superbus*, *Drosera rotundifolia*, *Epipactis helleborine*, *Galanthus nivalis*, *Gladiolus imbricatus*, *Hedera helix*, *Lilium martagon*, *Listera ovata*, *Orchis militaris*, *Platanthera bifolia*, *Trollius europaeus*.

3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie i występuje wyłącznie w północnej i południowej części obszaru w formie kilku płatów o bardzo zróżnicowanej powierzchni. Najlepiej i najliczniej zachowane fragmenty siedliska występują w postaci jezior położonych w odległości około 1,5 km na południe od miejscowości Międzyrzecz. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 206,99 ha (co stanowi 2,90% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków oraz w większości zidentyfikowanych płatów siedlisk dobrze wykształconą strukturę przestrzenną (w postaci wyraźnie zaznaczonej strefowości roślin zanurzonych, pływających oraz wynurzonych).

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy siedliska z zachowaną specyficzną strefowością roślinności oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych. Niemniej jednak ocenę zaniża niezadowolająca

jakość fizyko-chemiczna wód starorzeczy i jezior, będąca efektem presji migrujących zanieczyszczeń z terenu zlewni rz. Leniwej Obry.

- stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z postępującego w obszarze spontanicznego procesu renaturalizacji reżimu hydrologicznego rzeki Leniwej Obry (kształtującego proces dynamicznej równowagi siedliska w obszarze) oraz niskiej antropopresji na terenie obszaru oraz w jego otoczeniu.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) Siedlisko w obszarze występuje na kilku stanowiskach, zwykle w kompleksach z innymi, dobrze zachowanymi wilgotnymi łąkami ze związków *Calthion* i *Filipendulion* oraz turzycowiskami ze związku *Magnocaricion*, najczęściej w krajobrazie łąkowo-leśnym, wśród zarośli i lasów łęgowych, zarówno na podłożu mineralnym, jak i murszowym, we wszystkich przypadkach bogatym w węglan wapnia. Największe zidentyfikowane płaty siedliska to kompleks łąk koło Kośminka, inne stanowiska o dużo mniejszej powierzchni to łąki koło Kręcka, koło Szczañca, koło Brójec oraz niewielka łąka śródleśna w pobliżu miejscowości Skoki. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnie 23,26 ha (co stanowi 0,32% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, wykształconą w typowych warunkach glebowych oraz hydrologicznych.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych. - stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z obecności w obszarze zasobnej naturalnej bazy nasion (diaspor) siedliska umożliwiającej jego szybkie odtwarzanie lub poprawę struktury, na powierzchniach gruntów na których może potencjalnie wykształcić się przedmiotowe siedlisko lub na już zajmowanych przez nie arealach.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) Siedlisko w obszarze występuje w znacznym rozproszeniu na terenie całej ostoi głównie w formie płatów o bardzo zróżnicowanej powierzchni, towarzyszących głównie lasom łągowym, zaroślom wierzbowym oraz starorzeczom. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnie 63,59 ha (co stanowi 0,90% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, a także strukturę i fizjonomię zbiorowisk wykształconą w typowych warunkach glebowych oraz hydrologicznych.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena A, w tym:

- stopień zachowania struktury: I (doskonale zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fizjonomi fitocenoz siedliska współwystępujących z zaroślami i lasami łągowymi w formie zbiorowisk welonowych.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Siedlisko w obszarze występuje na terenie całej ostoi głównie w formie licznych płatów o bardzo zróżnicowanej powierzchni, zajmując przede wszystkim "grądowe" wyniesienia w obrębie doliny Leniwej Obry, zarówno bliżej jej stoków, jak i niemal w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki. Największe i najlepiej zachowane fragmenty łąk świeżych położone są w okolicach miejscowości Kręcisko, Brójec i Szczućca, nieco mniejsze w okolicy Zieleńca i Kośminka. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnie 185,19 ha (co stanowi 2,60% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach glebowych, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych. - stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z obecności w obszarze zasobnej naturalnej bazy nasion (diaspor) siedliska umożliwiającej jego szybkie odtwarzanie lub poprawę struktury i funkcji, na powierzchniach gruntów na których może potencjalnie wykształcić się przedmiotowe siedlisko lub na już zajmowanych przez nie areałach.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea) Siedlisko w obszarze występuje wyłącznie w północnej części obszaru w formie jednego płata o powierzchni około 0,70 ha (co stanowi 0,001% całkowitej powierzchni obszaru). Reprezentatywność: ocena C (znacząca), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają (mimo stwierdzonego zubożenia florystycznego) dość znaczącą jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, a także kształtują się one w typowych dla siedliska warunkach abiotycznych (głównie: edaficznych oraz hydrologicznych). Stan zachowania: ocena C, w tym:

- stopień zachowania struktury: III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), z uwagi na stwierdzoną ekspansję drzew i krzewów, postępującą sukcesję oraz dość znaczne zubożenie florystyczne.
 - stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z obecności w obszarze dość zasobnej naturalnej bazy nasion gatunków tworzących siedlisko oraz w wyniku naturalnego w ostatnich latach polepszenia warunków wodnych siedliska i jego otoczenia.
 - stopień możliwości odtworzenia: II (możliwy przy średnim nakładzie środków), głównie poprzez wdrożenie działań ochronnych w formie usunięcia nalotów drzew i krzewów z powierzchni siedliska oraz poprawy warunków hydrologicznych terenu jego występowania.
- 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum). Siedlisko w obszarze występuje wyłącznie w północnej części obszaru w formie jednego płata o powierzchni około 22,03 ha (co stanowi 0,31% całkowitej powierzchni obszaru). Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki

syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach glebowych, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę. Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych i dobrze wykształconą fizjonomię i strukturę zespołu leśnego powstałą w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych. Ocenę zaniża jednak deficyt zasobów martwego i/lub zamierającego wielkowiekowego drewna oraz niewielka powierzchnia siedliska.
- stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z przyjęcia i wdrożenia przez zarządcę terenu (PGL LP) proekologicznych zasad gospodarowania zasobami siedlisk przyrodniczych, gwarantujących dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonym stanie ochrony.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, TilioCarpinetum). Siedlisko rozmieszczone jest głównie w części centralnej obszaru występując w formie licznych płatów o zróżnicowanej powierzchni. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnie 72,16 ha (co stanowi 1,01% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach glebowych, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę. Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska w typowych warunkach oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla

przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych. Ocenę zaniża jednak deficyt zasobów martwego i/lub zamierającego wielkowymiarowego drewna oraz leżaniny.

- stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z faktu, iż zdecydowana większość zasobów siedliska w obszarze zlokalizowana jest w granicach Rezerwatów Przyrody: "Uroczysko Grodziszczce", "Czarna Droga" oraz "Kręcki Łęg", co gwarantuje stabilność struktury siedliska oraz nieprzerwaną i trwałą naturalnych procesów ekologicznych zachodzących w obrębie grądów w ramach ich ochrony ścisłej. Ponadto przyjęcie przez zarządcę terenu (PGL LP) na części obszaru pozostającym poza granicami rezerwatu, proekologicznych zasad gospodarowania zasobami leśnych siedlisk przyrodniczych, gwarantuje dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonej formie ochrony.

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*). Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie i występuje wyłącznie w północnej części ostoi w formie jednego zwartej płata o powierzchni 7,14 ha (co stanowi 0,10% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie wskazania, iż fitocenozы siedliska posiadają pełną dla tej jednostki synataksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków runa oraz warstwy drzewostanu, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych. Ocenę zaniża jednak deficyt zasobów zamierającego i/lub martwego wielkowymiarowego drewna oraz leżaniny.
- stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z przyjęcia i wdrożenia przez zarządcę terenu (PGL LP) proekologicznych zasad gospodarowania zasobami siedlisk

przyrodniczych, gwarantujących dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonym stanie ochrony.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne. Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie i występuje wyłącznie w północnej części ostoi w formie jednego zwartej płata o powierzchni około 2,68 ha (co stanowi 0,03% całkowitej powierzchni obszaru). Reprezentatywność: ocena C (znacząca), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają (mimo stwierdzonego zubożenia florystycznego) dość znaczącą jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, a także kształtują się one w typowych dla siedliska warunkach abiotycznych (głównie: edaficznych oraz hydrogeologicznych). Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości. Stan zachowania: ocena C, w tym:

- stopień zachowania struktury: III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), z uwagi na stwierdzoną ekspansję obcych gatunków rodzimych, postępującą sukcesję i dość znaczne zubożenie florystyczne.
- stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z odnotowanej w ostatnich latach tendencji polepszenia warunków wodnych obszaru (wzrost uwodnienia, związany z podniesieniem poziomu zwierciadła wód gruntowych).
- stopień możliwości odtworzenia: II (możliwy przy średnim nakładzie środków), głównie poprzez wdrożenie działań ochronnych w formie poprawy i stabilizacji warunków hydrologicznych terenu występowania siedliska.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe). Siedlisko występuje na terenie całego obszaru dość równomiernie, głównie wzdłuż rzeki Leniwej Obry oraz jej dopływów, w formie licznych i bardzo zróżnicowanych pod względem powierzchni płatów. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchni 553,06 ha (co stanowi 7,75% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach cyklicznych podtopień i/lub częściowych zalewów wodami rzecznyymi, na żyznych glebach zasobnych w azot. Niemniej jednak fitocenozy lasów łęgowych mają charakter juwenalny i cechują się dość istotnym deficytem zasobów martwego i/lub zamierającego drewna. Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenz stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych oraz hydrologicznych z cyklicznymi zalewami i/lub podtopieniami obszaru oraz zachodzącymi procesami madotwórczymi w strefach występowania siedliska.
- stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z faktu, iż zdecydowana większość zasobów siedliska w obszarze zlokalizowana jest w granicach Rezerwatów Przyrody: "Uroczysko Grodziszcze", "Czarna Droga" oraz "Kręcki Łęg", co gwarantuje stabilność struktury siedliska oraz nieprzerwalność i trwałość naturalnych procesów ekologicznych zachodzących w obrębie lasów łęgow w ramach ich ochrony ścisłej. Ponadto przyjęcie przez zarządcę terenu (PGL LP) na części obszaru pozostającym poza granicami rezerwatu, proekologicznych zasad gospodarowania zasobami leśnych siedlisk przyrodniczych, gwarantuje dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonej formie ochrony.

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum). Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie, występując wyłącznie w centralnej i południowej części ostoi w formie kilku płątów o dość znacznie zróżnicowanej pod względem wielkości powierzchni. Siedlisko zajmuje w obszarze łączny areał 57,30 ha (co stanowi 0,80% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach cyklicznych podtopień na żyznych wilgotnych glebach zasobnych w azot. Niemniej jednak fitocenozy lasów łęgowych cechują się dość istotnym deficytem zasobów zamierającego i/lub martwego drewna oraz wysokim udziałem w runie gatunku inwazyjnego *impatiens parviflora*.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fizjonomii zbiorowisk stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczych warunkach edaficznych oraz hydrologicznych.
- stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z faktu, iż zdecydowana większość zasobów siedliska w obszarze zlokalizowana jest w granicach Rezerwatów Przyrody: "Uroczysko Grodziszcze", "Czarna Droga" oraz "Kręcki Łęg", co gwarantuje stabilność struktury siedliska oraz nieprzerwalność i trwałość naturalnych procesów ekologicznych zachodzących w obrębie lasów łęgowych w ramach ich ochrony ścisłej. Ponadto przyjęcie przez zarządcę terenu (PGL LP) na części obszaru pozostającym poza granicami rezerwatów, proekologicznych zasad gospodarowania zasobami leśnych siedlisk przyrodniczych, gwarantuje dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonej formie ochrony.

91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*). Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie, występując głównie w północnej części ostoi w formie kilku płątów o dość znacznie zróżnicowanej pod względem wielkości powierzchni. Siedlisko zajmuje w obszarze łączny areał 1,60 ha.

Reprezentatywność: ocena C (znacząca), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają (mimo stwierdzonego zubożenia florystycznego) dość znaczącą jak dla tej jednostki syntaksonomicznej

charakterystyczną kombinację gatunków, oraz typową strukturę i fizjonomię, kształtującą się w typowych dla przedmiotowego siedliska warunkach edaficznych i hydrologicznych.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena C, w tym:

- stopień zachowania struktury: III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), z uwagi na stwierdzoną juvenilizację drzewostanów tworzących siedlisko oraz znaczne zubożenie florystyczne płatów siedliska.
- stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z przyjęcia i wdrożenia przez zarządcę terenu (PGL LP) proekologicznych zasad gospodarowania zasobami siedlisk przyrodniczych, gwarantujących dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonym stanie ochrony.
- stopień możliwości odtworzenia: II (możliwy przy średnim nakładzie środków), głównie poprzez wdrożenie działań ochronnych w formie poprawy i utrzymania we właściwym stanie optymalnego stanu oświetlenia oraz trofii siedliska.

1060 *Lycaena dispar*. Populacja gatunku rozmieszczona jest dość równomiernie na terenie całego obszaru, preferując typowe dla swojego gatunku siedliska takie jak: wilgotne i świeże łąki, zbiorowiska ziołorośli i okrajków nadrzecznych oraz tereny nadwodne związane z rowami i kanałami melioracyjnymi. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym: Populacja: ocena C, gatunek w obszarze obecny, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej (czerwończyk nieparek w woj. lubuskim jest przedmiotem ochrony zaledwie w 3 z 63 obszarów Natura 2000) należy uznać populację za znaczącą w obszarze. Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy otwartych siedlisk łąkowych o zróżnicowanej trofii i wilgotności oraz bardzo dobrze wykształconych i zróżnicowanych ziołorośli nadrzecznych związanych z wolno płynącą rzeką i licznymi kanałami melioracyjnymi. Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1145 *Misgurnus fossilis*. Gatunek w obszarze rozmieszczony jest równomiernie, choć praktycznie cała populacja skupia się wyłącznie w obrębie koryta rzek Leniwej Obry, licznych kanałów i rowów melioracyjnych oraz płytkich i zanikających jezior. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym: Populacja: ocena C, gatunek w obszarze obecny, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej (piskorz w woj. lubuskim jest przedmiotem ochrony zaledwie w 6 z 63 obszarów Natura 2000) należy uznać populację za znaczącą w obszarze. Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy dobrze wykształconych zbiorników wodnych, starorzeczy, a także bardzo zróżnicowany oraz szeroko rozwinięty system kanałów i rowów melioracyjnych połączony z wolno płynącą rzeką o często zamulonym dnie. Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1188 *Bombina bombina*. Gatunek w obszarze rozmieszczony jest równomiernie, choć praktycznie cała populacja skupia się wyłącznie w obrębie koryta rzek Leniwej Obry, licznych kanałów i rowów melioracyjnych oraz płytkich i zanikających jezior. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym: Populacja: ocena C, gatunek w obszarze obecny, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej (kumak nizinny w woj. lubuskim jest przedmiotem ochrony zaledwie w 13 z 63 obszarów Natura 2000) należy uznać populację za znaczącą w obszarze. Stan zachowania: ocena B, w tym:

- stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska w obszarze tj. licznych i zróżnicowanych powierzchniowo oraz ekologicznie zbiorników wodnych, z urozmaiconą roślinnością

zanurzoną i wynurzoną, często położonych w preferowanych przez kumaka w nasłonecznionych miejscach. Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1337 *Castor fiber*. Populacja gatunku rozmieszczona jest równomiernie na terenie całego obszaru, występując w zasadzie w większości zbiorników wodnych oraz na całej długości rzeki Leniwej Obry szczególnie w centralnej i południowej części ostoi. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: B, w tym: Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje licznie, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji bobra. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej (bóbr w woj. lubuskim jest przedmiotem ochrony zaledwie w 14 z 63 obszarów Natura 2000) należy uznać populację za znaczącą w obszarze. Stan zachowania: ocena A, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska w obszarze tj. koryta wolno płynącej rzeki oraz dobrze rozwiniętego systemu sieci rowów i kanałów melioracyjnych, a także licznych i zróżnicowanych powierzchniowo zbiorników wodnych występujących w otoczeniu zbiorowisk zarośli wierzbowych oraz lasów łęgowych. Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1355 *Lutra lutra*. Populacja gatunku rozmieszczona jest równomiernie na terenie całego obszaru, występując w zasadzie wzdłuż całej długości rzeki Leniwej Obry oraz systemu melioracyjnego wykształconego na terenie ostoi. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: B, w tym: Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje licznie, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji wydry. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej (wydra w woj. lubuskim jest przedmiotem ochrony zaledwie w 18 z 63 obszarów Natura 2000) należy uznać populację za znaczącą w obszarze. Stan zachowania: ocena A, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska w obszarze tj. koryta wolno płynącej rzeki oraz

dobrze rozwiniętego systemu sieci rowów i kanałów melioracyjnych, a także licznych i zróżnicowanych powierzchniowo zbiorników wodnych występujących w otoczeniu zbiorowisk zarośli wierzbowych i lasów łęgowych oraz szuwarów i ziołorośli nadrzecznych. Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1832 *Caldesia parnassifolia*. Gatunek występuje wyłącznie na jednym stanowisku w obrębie Jeziora Nietopersko w północnej części obszaru. Wielkość populacji jest bardzo zmienna i w poszczególnych latach waha się w liczbie 0-700 osobników, stanowiąc wg Kamińskiego 2012, 100% krajowej populacji gatunku występującego na stanowisku naturalnym.

Populacja: ocena A, w obszarze gatunek występuje bardzo nielicznie, niemniej w skali kraju stanowi 100% jego zasobów w odniesieniu do pop. występującej na stanowisku naturalnym (przedział: 100% - p > 15%). Stan zachowania: ocena A, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na odpowiednie parametry fizyko-chemiczne wód jeziora oraz optymalną głębokość i trofię jeziora. Izolacja: A (populacja izolowana).

Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar.

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	A02.01		b
L	H01		b
M	I01		i
L	A03.01		i
H	B02.04		i
H	A03.03		i
H	J02.01		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	B02.01.01		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne, O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.
i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

- PLH 080002 Rynna jezior Obrzańskich (wg SDF).

Charakterystyka obszaru.

Obszar Natura 2000 Rynna Jezior Obrzańskich PLH080002 o powierzchni 15 305,73 ha to rozległe obniżenie pomiędzy Wielkopolską a Ziemią Lubuską, tzw. Bruzda Zbąszyńska, rozdzielająca Pojezierze Łagowskie od Pojezierza Poznańskiego. Ponad 30% powierzchni Obszaru stanowią wody i powiązane z nimi siedliska – torfowiska, podmokłe łąki, bagna, szuwary i lasy łęgowe i bagienne. Obszar charakteryzuje się skomplikowanym układem hydrograficznym. W jego południowej części Obra wciną się w południkowo zorientowaną rynnę, przepływając przez szereg jezior, w tym największe Jez. Zbąszyńskie (742 ha). Jeziora doliny Obry są płytkie (średnia głębokość 1 – 2 m), silnie zeutrofizowane, otoczone rozległymi obszarami bagiennymi i lasami. Na kilku z nich (Wielkie, Lutoł, Chobienickie) występują zalesione wyspy. W części północnej, poza doliną Obry, znajduje się ciąg jezior nieco głębszych, słabiej zeutrofizowanych, a nawet mezotroficznych. Lesistość obszaru jest znaczna, wynosi około 45%, przeważają lasy sosnowe. Zaludnienie jest niewielkie, w gospodarce dominuje leśnictwo, rolnictwo oraz hodowla ryb. W ostatnich latach wzrasta, istotna z punktu widzenia ochrony ptaków, presja rekreacji i zabudowy letniskowej terenu. Obszary i obiekty chronione: rezerваты przyrody Dąbrowa na Wyspie, Jeziora Gołyńskie, Jezioro Wielkie, Wyspa na Jez. Chobienickim, Pszczewski Park Krajobrazowy oraz obszary chronionego krajobrazu.

Jakość i znaczenie.

Obszar ważny w szczególności dla ochrony naturalnych zbiorników wodnych (3140, 3150), siedlisk torfowiskowych (7140) a także leśnych siedlisk przyrodniczych w typie lasów łęgowych (91E0) oraz stanowisk rzadkich gatunków zwierząt kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej (1188, 1166). Łącznie na obszarze Natura 2000 Rynna Jezior Obrzańskich, stwierdzono 16 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 11 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. dyrektywy. 9 typów siedlisk przyrodniczych oraz 6 gatunków dzikiej fauny, spełniają kryteria uznania ich za przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, zgodnie z wytycznymi GDOŚ wersja 2012.1. 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*). Ocena znaczenia obszaru

dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie: D (nieznacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze.

3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charcteria* spp.). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: B (dobra). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, stwierdzono, iż przedmiotowe siedlisko przyrodnicze spełnia kryteria uznania za przedmiot ochrony obszaru z ocenami na poziomie reprezentatywności B, powierzchni względnej C oraz stanu zachowania B. Siedlisko w obszarze występuje w jego północnej i środkowej części w formie zróżnicowanych pod względem powierzchni i formy jezior oraz zbiorników na łącznej powierzchni 583,94 ha.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*. Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: A (doskonała). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze. Siedlisko występuje dość równomiernie na terenie całego obszaru w postaci zróżnicowanych pod względem powierzchni i formy jezior oraz zbiorników na łącznej powierzchni 2 172,97 ha.

3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne. Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie: D (nieznacząca). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie siedliska w obszarze, w formie jednego zbiornika wodnego o powierzchni 0,57 ha.

3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p. Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: D (nieznacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze

sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, niezaktualizowano danych dotyczące zasobów siedliska w obszarze.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: C (znacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze.

6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium.) Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: A (doskonała). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: C (znacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: C (znacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: A (doskonała). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem

projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze.

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: B (dobra). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłkowe. Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie ogólnym: A (doskonała). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące zasobów powierzchniowych siedliska w obszarze.

91F0 Łęgowy lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie: D (nieznacząca). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie siedliska w obszarze, na łącznej powierzchni 0,63 ha.

91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie: D (nieznacząca). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie siedliska w obszarze, na łącznej powierzchni 4,45 ha.

91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie: D (nieznacząca). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie siedliska w obszarze, na łącznej powierzchni 26,90 ha.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe

bagienne lasy borealne. Ocena znaczenia obszaru dla ochrony siedliska przyrodniczego na poziomie: D (nieznacząca). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie siedliska w obszarze, na łącznej powierzchni 7,78 ha.

1042 Zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*). Ocena stanu populacji gatunku: na poziomie D (populacja nieistotna). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie gatunku w obszarze na trzech stanowiskach. Z uwagi jednak, iż populacja gatunku ma charakter nieznaczący (marginalny), a sam obszar nie pełni istotnej roli w ochronie populacji w skali kraju lub regionu biogeograficznego, uwzględniono informację o funkcjonowaniu gatunku, jako dane stricte naukowe dotyczące stanu rozpoznania fauny obszaru.

1084 Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*). Ocena stanu populacji gatunku: na poziomie D (populacja nieistotna). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie gatunku w obszarze na jednym stanowisku. Z uwagi jednak, iż populacja gatunku ma charakter nieznaczący (marginalny), a sam obszar nie pełni istotnej roli w ochronie populacji w skali kraju lub regionu biogeograficznego, uwzględniono informację o funkcjonowaniu gatunku, jako dane stricte naukowe dotyczące stanu rozpoznania fauny obszaru.

1088 Kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*). Ocena stanu populacji gatunku: na poziomie D (populacja nieistotna). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie gatunku w obszarze na dwóch stanowiskach. Z uwagi jednak, iż populacja gatunku ma charakter nieznaczący (marginalny), a sam obszar nie pełni istotnej roli w ochronie populacji w skali kraju lub regionu biogeograficznego, uwzględniono informację o funkcjonowaniu gatunku, jako dane stricte naukowe dotyczące stanu rozpoznania fauny obszaru.

1145 Piskorz (*Misgurnus fossilis*). Ocena stanu populacji gatunku: na poziomie D (populacja nieistotna). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie gatunku w obszarze na jednym stanowisku. Z uwagi jednak, iż populacja gatunku ma charakter nieznaczący (marginalny), a sam obszar nie pełni istotnej roli w ochronie populacji w skali kraju lub regionu

biogeograficznego, uwzględniono informację o funkcjonowaniu gatunku, jako dane stricte naukowe dotyczące stanu rozpoznania fauny obszaru.

1149 Koza (*Cobitis taenia*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony gatunku na poziomie ogólnym: C (znacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, niezaktualizowano danych dotyczące zasobów gatunku w obszarze.

5339 Różanka (*Rhodeus sericeus amarus*). Ocena stanu populacji gatunku: na poziomie D (populacja nieistotna). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, potwierdzono występowanie gatunku w obszarze na jednym stanowisku. Z uwagi jednak, iż populacja gatunku ma charakter nieznaczący (marginalny), a sam obszar nie pełni istotnej roli w ochronie populacji w skali kraju lub regionu biogeograficznego, uwzględniono informację o funkcjonowaniu gatunku, jako dane stricte naukowe dotyczące stanu rozpoznania fauny obszaru.

1166 Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony gatunku na poziomie ogólnym: C (znacząca). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, stwierdzono, iż przedmiotowy gatunek spełnia kryteria uznania go za przedmiot ochrony obszaru z ocenami na poziomie: populacja C, stan zachowania C oraz izolacja C. Gatunek w obszarze występuje w jego północnej części na min. 7 stanowiskach, charakteryzujących się jednak, dużą zmiennością liczby osobników w danym zbiorniku.

1188 Kumak nizinny (*Bombina bombina*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony gatunku na poziomie ogólnym: B (dobrym). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące wielkości populacji w obszarze.

1324 Nocek duży (*Myotis myotis*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony gatunku na poziomie ogólnym: C (znacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04).

W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące wielkości populacji w obszarze.

1337 Bóbr (*Castor fiber*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony gatunku na poziomie ogólnym: C (znacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, zaktualizowano dane dotyczące wielkości populacji w obszarze.

1355 Wydra (*Lutra lutra*). Ocena znaczenia obszaru dla ochrony gatunku na poziomie ogólnym: C (znacząca). Ocena przeniesiona z poprzedniej wersji Standardowego Formularza Danych obszaru (wersja z datą aktualizacji 2014-04). W ramach prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, nie aktualizowano danych dotyczących wielkości populacji w obszarze.

Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar.

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	A03.03		i
H	A04.03		i
H	B01		i
H	H01		b
H	J02		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

PLB080005 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry (wg SDF).

Charakterystyka obszaru.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005 o powierzchni 14 793,3 ha to rozległe obniżenie pomiędzy Wielkopolską a Ziemią Lubuską, tzw. Bruzda Zbąszyńska, rozdzielająca Pojezierze Łagowskie od Pojezierza Poznańskiego. Ponad 30% powierzchni obszaru stanowią wody i powiązane z nimi siedliska takie jak: torfowiska, podmokłe łąki, bagna, szuwary oraz lasy łęgowe i bagienne. Obszar charakteryzuje się skomplikowanym układem hydrograficznym: Obra wcina się w południkowo zorientowaną rynnę, przepływa przez szereg jezior, w tym największe Jez. Zbąszyńskie (742 ha). Jeziora dolin rz. Obry są płytkie (średnia głębokość 1-2 m), dość znacznie zeutrofizowane, otoczone rozległymi obszarami torfowisk niskich i przejściowych, a także lasami łęgowymi. W części północnej obszaru, znajduje się ciąg jezior nieco głębszych i mniej zeutrofizowanych. Lesistość obszaru jest duża, wynosi ok. 45%, z przeważającym udziałem lasów iglastych (borów sosnowych). W ostoi utrzymują się też rozległe połacie łąk i pastwisk. Zaludnienie w tym rejonie jest niewielkie, a w gospodarce dominuje leśnictwo, rolnictwo oraz ekstensywna hodowla ryb.

Jakość i znaczenie.

Obszar ważny w szczególności dla ochrony łęgowej i przelotnej populacji 13 gatunków ptaków, w tym 6 gatunków ujętych w załączniku I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa tj: A021 bąka, A022 bączka, A060 podgorzałki, A073 kani czarnej, A081 błotniaka stawowego i A094 rybołowa (>0,5% pop. krajowej), a także 7 gatunków ptaków regularnie migrujących nie wymienionych w załączniku I ww. dyrektywy: A005 perkoza dwuczubego, A028 czapli siwej, A043 gęgawy, A067 gągoła, A391 kormorana (>0,5% pop. krajowej), a także A053 krzyżówki i A125 łyski (>1% pop. szlaku wędrówkowego), spełniających kryteria uznania ich za przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005 (zgodnie z wytycznych GDOŚ wersja 2012.1). Poniżej zamieszczono szczegółowy wykaz gatunków wraz z wyczerpującym uzasadnieniem ich kwalifikacji do miana przedmiotów ochrony ww. obszaru Natura 2000.

A005 Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: C, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone równomiernie na terenie całego obszaru, w liczbie 130-170p. co stanowi 0,68-0,86% populacji krajowej, szacowanej wg danych Sikora et al. 2007 oraz Wilk et al. 2010, na 15 000-20 000p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $2\% \geq p > 0\%$ (ocena liczebności na poziomie "C"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko, torfianek i lokalnych zabagnień terenu z dobrze rozwiniętym i wykształconym szuwarem wysokim, stanowiących dogodnie miejsca gniazdowania oraz istotne żerowiska gatunku. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A021 Bąk *Botaurus stellaris*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: C, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone równomiernie na terenie całego obszaru, w liczbie 25-30 samców (par lęgowych), co stanowi 0,56-0,58% populacji krajowej, szacowanej wg danych Neubauer et al. 2011, na 4300-5300p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $2\% \geq p > 0\%$

(ocena liczebności na poziomie "C"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko, torfianek i lokalnych zabagnień terenu z dobrze rozwiniętym i wykształconym szuwarem wysokim, stanowiących dogodnie miejsca gniazdowania oraz istotne żerowiska gatunku. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A022 Bączek *Ixobrychus minutus*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: C, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone równomiernie na terenie całego obszaru, w liczbie 4-7p. co stanowi 0,57-1,00% populacji krajowej, szacowanej wg danych Wilk et al. 2010, na 700p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $2\% \geq p > 0\%$ (ocena liczebności na poziomie "C"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech

siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko, torfianek i lokalnych zabagnień terenu z dobrze rozwiniętym i wykształconym szuwarem wysokim, stanowiących dogodne miejsca gniazdowania oraz istotne żerowiska gatunku. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A028 Czapla siwa *Ardea cinerea*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: C, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone skupiskowo w dwóch koloniach w pobliżu Jez. Wielkiego oraz na północ od Jez. Chobienickiego (Bocheński et al. 2012), w liczbie 75-179p. co stanowi 0,83-1,79% populacji krajowej, szacowanej wg danych Sikora et al. 2007 oraz Wilk et al. 2010 na 9000-10 000p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $2\% \geq p > 0\%$ (ocena liczebności na poziomie "C"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko oraz lokalnych zabagnień terenu stanowiących istotne żerowiska gatunku, przy jednocześnie wysokiej lesistości obszaru i obecności także zalesionych wysp i półwyspów na jeziorach stanowiących dogodne miejsca gniazdowania. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A043 Gęgawa *Anser anser*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: B, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone równomiernie na terenie całej ostoi, w liczbie 52-110p. co stanowi 1,6-3,05% populacji krajowej, szacowanej wg danych Sikora et al. oraz Wilk et al. 2010, na 3200-3600p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $15\% \geq p > 2\%$ (ocena liczebności na poziomie "B"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko, torfianek i lokalnych zabagnień terenu z dobrze rozwiniętym i wykształconym szuwarem wysokim, stanowiące dogodne miejsca gniazdowania oraz istotne żerowiska gatunku. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A053 Krzyżówka *Anas platyrhynchos*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: C. Ocena populacji: C. Ocena stanu zachowania: C. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana). W ramach prac planistycznych, związanych z opracowaniem planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru nie aktualizowano szacunku liczebności populacji krzyżówki (status gatunku w obszarze przeniesiono zgodnie z SDF obszaru, wersja 2012-07).

A060 Podgorzałka *Aythya nyroca*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: C, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone wyłącznie w środkowej części ostoi w liczbie 1p. co stanowi 0,77-0,83% populacji krajowej, szacowanej wg danych Chodkiewicz et al. 2012, na 120-129p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $2\% \geq p > 0\%$ (ocena liczebności na poziomie "C"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko, torfianek i lokalnych zabagnień terenu z dobrze rozwiniętym i wykształconym szuwarem wysokim, stanowiące dogodne miejsca gniazdowania oraz istotne żerowiska gatunku. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A067 Gągoł *Bucephala clangula*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: B, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone wyłącznie w północnej i środkowej części ostoi w liczbie 25-30p. co stanowi 2,002,08% populacji krajowej, szacowanej wg danych Sikora et al. 2007 oraz Wilk et al. 2010 na 1200-1500p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $15\% \geq p > 2\%$ (ocena liczebności na poziomie "B"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko, torfianek i lokalnych zabagnień terenu z dobrze rozwiniętym szuwarem wysokim, stanowiących dogodne miejsca żerowania przy jednocześnie wysokiej lesistości obszaru i obecności także zalesionych wysp na jeziorach stanowiących dogodne miejsca gniazdowania gatunku w obszarze. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A073 Kania czarna *Milvus migrans*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: C, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone punktowo w środkowej i południowej części ostoi w liczbie 3p. co stanowi 0,23-0,66% populacji krajowej, szacowanej wg danych Neubauer et al. 2011 na 450-1300p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $2\% \geq p > 0\%$ (ocena liczebności na poziomie "C"). Stan zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to znaczących powierzchni siedlisk łąkowo-pastwiskowych oraz licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko, stanowiących istotne żerowiska gatunku, przy jednocześnie wysokiej lesistości obszaru i obecności także zalesionych wysp na jeziorach stanowiących dogodne miejsca gniazdowania gatunku w obszarze. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A081 Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: C, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone równomiernie na terenie całej ostoi w liczbie 30-35p. co stanowi 0,450,69% populacji krajowej, szacowanej wg danych Kuczyński i Chylarecki 2012, na 4300-7700p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $2\% \geq p > 0\%$ (ocena liczebności na poziomie "C"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior, akwenów zagospodarowanych rybacko, torfianek i lokalnych zabagnień terenu z dobrze rozwiniętym i wykształconym szuwarem wysokim, stanowiących istotne żerowiska gatunku oraz dogodne miejsca gniazdowania. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A094 Rybołów *Pandion haliaetus*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: B, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone wyłącznie w północnej części ostoi w liczbie 1p. (Bielewicz M. 2013 – mat. w przyg.), co stanowi 3,22-3,57% populacji krajowej, szacowanej wg danych Chodkiewicz et al. 2012, na 28-31p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 w zakresie przedziału $15\% \geq p > 2\%$ (ocena liczebności na poziomie "B"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze

zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior oraz akwenów zagospodarowanych rybacko, stanowiących istotne żerowiska gatunku, przy jednocześnie wysokiej lesistości obszaru i obecności także zalesionych wysp i półwysp na jeziorach stanowiących dogodne miejsca gniazdowania. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

A125 Łyska *Fulica atra*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: C. Ocena populacji: C. Ocena stanu zachowania: C. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana). W ramach prac planistycznych, związanych z opracowaniem planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru nie aktualizowano szacunku liczebności populacji łyski (status gatunku w obszarze przeniesiono zgodnie z SDF obszaru, wersja 2012-07).

A391 Kormoran *Phalacrocorax carbo*. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla ochrony gatunku: B, w tym: Ocena populacji: C, ptaki z populacji lęgowej rozmieszczone skupiskowo w formie dwóch koloni, w obrębie Jez. Chobienickiego oraz Jez. Wielkiego w liczbie 307-384p. lęgowych, co stanowi 1,13-1,42% populacji krajowej, szacowanej wg danych Bzoma 2011 na 27 000p. Ocena populacji kwalifikuje gatunek jako przedmiot ochrony obszaru, zgodnie z wytycznymi GDOŚ 2012.1 (ocena liczebności na poziomie "C"). Ocena stanu zachowania: B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), w szczególności dotyczy to licznych i zróżnicowanych pod względem powierzchni jezior oraz akwenów zagospodarowanych rybacko, stanowiących istotne żerowiska gatunku, przy jednocześnie wysokiej lesistości obszaru i obecności także zalesionych wysp i półwyspów na jeziorach stanowiących dogodne miejsca gniazdowania gatunku w obszarze. Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana).

Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar.

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	G01		i
H	H01		b
M	A03.03		i
M	A04.03		i
L	F01.01		i
H	I01		b
H	G02		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	B02.01		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

W odniesieniu do pozostałych gatunków ptaków (z oceną „D”), wyszczególnionych w tabeli, których liczebność nie przekracza 0,5% populacji krajowej lub 1% szlaku wędrówkowego populacji przelotnej (kryteria BirdLife International z grupy: C2 i C3), uzupełniono i poprawiono dane o liczebnościach gatunków w oparciu o opracowanie: Guentzel S., Ławicki Ł. 2010. Inwentaryzacja ornitologiczna obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: PLB080005 Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry (awifauna lęgowa - I etap) oraz Guentzel S., Ławicki Ł. 2012. Inwentaryzacja ornitologiczna w okresie migracji i zimowania dla 16 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005, a także w oparciu o wykonaną w roku 2013 uzupełniającą inwentaryzację ornitologiczną w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych.

Obszar planistyczny położony jest w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Rynny Obrzycko – Obrzańskie” oraz w obrębie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Dolina

Leniwej Obry (PLH080001). Położenie obszaru planistycznego przedstawiono na poniższych rysunkach.

Korytarze ekologiczne - Obszar objęty zmianą studium nr 7 gminy Trzciel w obrębie Chociszewo i Lutol Suchy w chwili obecnej nie jest położony na terenie, którego elementy czy obszary podlegają ochronie prawnej w myśl ustawy o ochronie przyrody i ustawy Prawo ochrony środowiska. Obszar planistyczny położony jest poza korytarzami ekologicznymi, zarówno w wymiarze lokalnym, jak i regionalnym. Wobec powyższego nie stwierdza się zagrożenia związanego z ich drożnością

5.0 Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego ma charakter lokalny, jednakże zasięg oddziaływania skutków jego realizacji może wykraczać poza granice obszaru nim objętego. Przy formułowaniu ustaleń analizowanego projektu dokumentu miały zastosowanie cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m.in.:

- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r. Cel: „ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Nacisk na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące” (*Dz. U. nr 58 poz. 263 z dnia 25 maja 1996 r.*);
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. (ze zmianami). Cel: ochrona i utrzymanie w niezmienionym stanie obszarów określanych jako wodno-błotne (*Dz. U. nr 7 poz.24 z dnia 29 marca 1978 r.*);
- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo). Cel – skonstruowanie

i rozwijanie współpracy międzynarodowej w dziedzinie zwalczania zanieczyszczenia powietrza i jego skutków, w szczególności do zanieczyszczeń przenoszonych na duże odległości. Przyjmowanie zobowiązań do stopniowego ograniczania emisji najgroźniejszych zanieczyszczeń oraz rozwój międzynarodowych programów monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń na dalekie odległości. Postanowienia rozwijane poprzez protokoły dodatkowe (*Dz. U. nr 60 poz. 311 z dnia 28 grudnia 1985 r.*);

- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r. Cel: „ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie” (*Dz. U. nr 184 poz. 1532 z dnia 6 listopada 2002 r.*);
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro – 1992r. Cel: „doprowadzenie, zgodnie z właściwymi postanowieniami konwencji, do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Dla uniknięcia zagrożenia produkcji żywności i dla umożliwienia zrównoważonego rozwoju ekonomicznego poziom taki powinien być osiągnięty w okresie wystarczającym do naturalnej adaptacji ekosystemów do zmian klimatu” (*Dz. U. nr 53 poz. 238 z dnia 10 maja 1996 r.*);
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto – 1997 r. wraz Protokołem. Cel: „ograniczenie i redukcja emisji, w celu promowania zrównoważonego rozwoju. Ilościowo określone zobowiązanie do ograniczenia lub redukcji emisji dla Polski: 94% (procent w odniesieniu do roku lub okresu bazowego)” (*Dz.U. 2005 nr 203 poz. 1684*);
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), kopenhaskimi (1992 r.). Cel: „ochrona ludzkiego zdrowia i środowiska przed szkodliwymi skutkami wynikającymi lub mogącymi wyniknąć z działalności człowieka, zmieniającymi lub mogącymi zmienić warstwę ozonową” (*Dz. U. nr 98 poz. 490 z dnia 23 grudnia 1992 r.*).

Prawo ochrony środowiska w UE to regulacje w prawie traktatowym, dyrektywy, rozporządzenia oraz decyzje oraz umowy międzynarodowe zawarte przez Wspólnoty Europejskie. Szczególne znaczenie

dla realizacji celów ochrony środowiska w UE mają wieloletnie programy działania. Do niedawna obowiązujący Szósty Program Działań na Rzecz Środowiska obejmował okres od 22.07.2002 do 21.07.2012 i programowo znalazł kontynuację w konsultowanym społecznie Siódmym Programie na Rzecz Środowiska. Główne priorytety ochrony środowiska to: zmiany klimatyczne, przyroda i bioróżnorodność, środowisko naturalne i zdrowie, zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych i gospodarka odpadami. „Program ma na celu:

- podkreślenie znaczenia zmiany klimatu jako wyjątkowego wyzwania na następne 10 lat i dalsze oraz przyczynienie się do długoterminowego zadania ustabilizowania stężenia gazu cieplarnianego w powietrzu na poziomie, który zapobiegłaby groźnemu antropogenicznemu zmieszaniu się z systemem klimatycznym (...) programem kierować będzie długoterminowe zadanie utrzymania maksymalnego wzrostu temperatury globalnej o 2 °C powyżej poziomów preindustrialnych i stężenia CO₂ poniżej 550 ppm. W dłuższym okresie będzie to prawdopodobnie wymagać globalnego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych o 70 % w porównaniu do poziomu z 1990 r. tak, jak zostało to określone przez Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC);
- ochrona, zachowanie, odbudowa i rozwijanie funkcjonowania systemów naturalnych, siedlisk przyrodniczych, dzikiej flory i fauny mające na celu powstrzymanie pustynnienia i utraty różnorodności biologicznej, łącznie z różnorodnością zasobów genetycznych, zarówno w Unii Europejskiej jak i w skali globalnej;
- przyczynianie się do wysokiego poziomu jakości życia i dobrobytu społecznego obywateli poprzez zapewnienie środowiska naturalnego, w którym poziom zanieczyszczenia nie powoduje szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego oraz przez zachęcanie do stałego rozwoju urbanizacyjnego;
- lepszą wydajność zasobów, zarządzanie zasobami i odpadami, w celu stworzenia bardziej trwałych wzorców produkcji i spożycia, rozdzielając w ten sposób wykorzystanie zasobów od powstawania odpadów wynikających z tempa wzrostu gospodarczego i mającą na celu zapewnienie, że spożycie odnawialnych i nieodnawialnych zasobów nie przekroczy zdolności środowiska naturalnego.”

Zgodnie z Konstytucją, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art.5) a ochrona środowiska jest obowiązkiem m. in. władz publicznych,

które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74). Cele ochrony środowiska wyznaczone na szczeblu krajowym zostały również określone m.in. w: Ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 Prawo geologiczne i górnicze, Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, Ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Ponadto projekt dokumentu uwzględnia zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- a) Polityka ekologiczna państwa 2030. Nadrzędny, strategiczny cel polityki ekologicznej państwa to zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Polityka ekologiczna Państwa określa pięć głównych celów działań:
 - Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego
 - Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
 - Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych
 - Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa
 - Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska
- b) Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju,
- c) Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych i organizacyjnych.
- d) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie

nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru dla ujęć komunalnych.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym i lokalnym dokumentach strategicznych, takich jak programy ochrony środowiska, plany gospodarki odpadami.

będą miały charakter zmian niezbędnych w procesie rozwoju przestrzennego gminy Trzciel.

6.0 Potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu zmiany SUIKZP na środowisko

Prognoza określa m in. skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu dla środowiska składającego się z kompleksu przyrodniczych i kulturowych komponentów, dla ekosystemów, siedlisk i bioróżnorodności. Prognozowanie skutków środowiskowych realizacji ustaleń przedmiotowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego odbywa się z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Każde zagospodarowanie terenu oddziałuje na środowisko i zdrowie ludzi oraz dobra materialne w sposób dla niego charakterystyczny. Oddziaływania na środowisko związane z realizacją zmiany studium w obrębie geodezyjnym Chociszewo i Lutol Suchy, wiążąc się będą z realizacją planowanej funkcji na analizowanym terenie. Zmiana studium zakłada możliwość lokalizacji zabudowy przemysłowej pod produkcję energii ze źródeł odnawialnych - fotowoltaicznych o mocy powyżej 500kW nie przyczyni się w negatywny sposób do ingerencji w warstwę wodonośną. W prognozie przeanalizowano skutki realizacji przedsięwzięć ustalonych w zmianie studium na następujące elementy środowiskowe: obszary Natura 2000, obszary chronione, zdrowie ludzi, zasoby przyrodnicze, różnorodność biologiczną, świat roślinny i zwierzęcy, wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze atmosferyczne, powierzchnię ziemi, rzeźbę terenu, gleby, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, obszary i obiekty zabytkowe oraz dobra materialne. Pod uwagę wzięto ryzyko wystąpienia poważnych awarii, niekorzystne oddziaływania w zakresie hałasu i wibracji jak również możliwość generowania pola elektromagnetycznego. Ponadto wzięto pod uwagę zależności między poszczególnymi elementami środowiska a oddziaływaniami na te elementy. Podczas sporządzania oceny analizowano przede wszystkim bezpośredni wpływ ustaleń na poszczególne elementy środowiska, jak również inne rodzaje oddziaływań (jeśli były możliwe do

zidentyfikowania), np. pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko i długoterminowe oraz chwilowe. Brano pod uwagę odwracalność skutków podjętych działań w przyszłości, skalę czasową oddziaływań, zasięg przestrzenny, wartość przyrodniczą obszarów dotkniętych oddziaływaniem, możliwość oddziaływania transgranicznego.

W warunkach naturalnych wszystkie elementy środowiska przyrodniczego są wzajemnie powiązane. Środowisko znajduje się wtedy w stanie równowagi. W wyniku działalności człowieka ulega ono jednak przekształceniom i degradacji. Efektem antropopresji jest obniżenie odporności poszczególnych elementów środowiska. W wyniku wielokrotnych zmian środowisko staje się coraz bardziej podatne na zaburzenia równowagi, a prognozowanie przebiegu dalszych przekształceń wydaje się być coraz trudniejsze. Charakter równowagi środowiska ulega zmianom w czasie. Wynika to z różnicy podatności poszczególnych komponentów na czynniki degradujące. Proponowany sposób zagospodarowania na obszarze planistycznym w pewnym stopniu oddziałuje na dotychczasową strukturę przestrzenną w tej części gminy. Realizacja ustaleń zmiany studium może wywołać określone skutki w środowisku i krajobrazie w zależności od rodzaju, skali i charakteru przyszłych zmian. Oddziaływania na środowisko spowodowane przez realizację ustaleń zmiany studium będą zróżnicowane. Postępujące zagospodarowanie przestrzeni może wpływać na pogorszenie stanu środowiska, ale również może powodować jego poprawę lub służyć jego ochronie. Planowane przedsięwzięcie, zgodnie z zapisami studium, będzie w sposób ograniczony oddziaływało na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Rozwój nowych funkcji nie będzie również oddziaływał na obszary znajdujące się poza granicami obszaru planistycznego. Z punktu widzenia projektowanego dokumentu oddziaływanie ustaleń zmiany studium na poszczególne komponenty środowiska odbywać się będzie zarówno na etapie inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym. Większość tych oddziaływań będzie miała charakter stały i długoterminowy.

6.1. Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Planowane zmiany użytkowania terenu polegać będą na tymczasowym wykorzystaniu terenu pod wprowadzenie funkcji przemysłowej – tj pod produkcję energii ze źródeł odnawialnych - fotowoltaicznych o mocy powyżej 500kW. Obecnie największe powierzchnie analizowanego obszaru planistycznego są odłogowe a ich zróżnicowanie w zakresie gatunków zwierząt i roślin oraz zbiorowisk roślinnych i siedlisk zwierzęcych jest bardzo małe. Pomimo

wprowadzenia funkcji uzupełniającej eksploatację powierzchniową wraz z elementami niezbędnej infrastruktury — generalnie charakter istniejącej w otoczeniu tych terenów roślinności i zwierząt, w tym stopień ich bioróżnorodności, nie zmieni się. Zmniejszy się natomiast ich powierzchnia (udział terenów otwartych). W otoczeniu nadal dominować będzie z jednej strony charakterystyczna dla upraw polowych struktura roślin o charakterze użytkowym, a z drugiej strony zwarta zabudowa o charakterze wiejskim.

W związku z tym można stwierdzić, że wpływ realizacji funkcji planistycznych i sposobu zagospodarowania terenu (tymczasowego) oraz stopnia intensywności jego zabudowy na różnorodność biologiczną obszarów planistycznych i ich bezpośredniego otoczenia nie będzie negatywny.

6.2.Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje przekształcenie morfologii terenu.

W przypadku zespołów ogniw fotowoltaicznych wolnostojących brak istotnych przekształceń litosfery poza zajętością terenu i zmianą użytkowania - panele fotowoltaiczne są montowane na lekkich konstrukcjach stalowych, nie wymagających fundamentowania. Składają się one na ogół z pionowych słupów stalowych, wbijanych bezpośrednio w grunt, na głębokość około 1,5 - 2 m każdy; do słupów podłączone są poprzeczne szyny, na których montowane są panele fotowoltaiczne.

W przypadku realizacji nowych odcinków infrastruktury technicznej, mogą wystąpić przekształcenia, których rozmiar i charakter będzie zależny od przebiegu, parametrów realizowanych obiektów (średnicy i długości) oraz przyjętych metod ich budowy.

Ze względu na potrzebę zachowania zdolności chłonnej podłoża, w planie miejscowym należałoby wprowadzić obowiązek zachowania części terenu w postaci powierzchni biologicznie czynnej.

6.3.Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

W wyniku realizacji ustaleń dokumentu wystąpi nieznaczna emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na etapie budowy - bezpośrednie oddziaływania o zasięgu lokalnym, ograniczonym do terenu prac budowlanych. farmy fotowoltaiczne stanowią źródło tzw. „czystej energii”, ich wykorzystanie, dzięki zastępowaniu konwencjonalnych źródeł energii, przyczynia się

do spadku emisji do atmosfery CO₂, SO₂, NO_x i pyłów, co powoduje korzystne skutki środowiskowe w skalach od lokalnej (spadek zanieczyszczenia powietrza, lepsze warunki aerosanitarne życia ludzi) po globalną (ograniczenie klimatycznych i pochodnych skutków efektu cieplarnianego).

6.4. Oddziaływanie na klimat lokalny

W obrębie przestrzeni przeznaczanej na tymczasowe zainwestowanie wystąpią lokalne zmiany klimatyczne w przypadku zastosowania paneli fotowoltaicznych na dużych powierzchniach, zwłaszcza termiczne (wzrost temperatury powietrza) i wilgotnościowe (spadek wilgotności); Modyfikacje klimatu lokalnego w wyniku realizacji ustaleń projektu „Zmiany Studium ...” wystąpią głównie na terenach planowanego zainwestowania kubaturowego (magazyny lub zespoły kontenerów). Polegać one będą przede wszystkim na zmianach:

- termicznych (większa pojemność cieplna w stosunku do powierzchni pokrytej roślinnością, sztuczne źródła ciepła);
- anemometrycznych (powstanie lokalnej cyrkulacji jako efekt oddziaływania zabudowy lub innych elementów zainwestowania/zagospodarowania terenu) i podwyższenia temperatury);
- wilgotnościowych, np. zmniejszenie retencji przypowierzchniowej i przenikania wody do przypowierzchniowych warstw gruntu na terenach zabudowanych.

Powstające obiekty kubaturowe lub kontenerowe (magazyny energii) wpływać także będą na zmiany usłonecznienia.

Mitygacja zmian klimatu

Zgodnie z opracowaniami dotyczącymi prognoz zmian klimatu (np. „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”) możliwe jest wystąpienie nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak ulewne (nawalne) deszcze i bardzo silne wiatry, a także występowanie fali upałów.

Działania mitygacyjne, polegają na łagodzeniu przyczyn występowania zjawiska zmiany klimatu związanej z działalnością człowieka. W odniesieniu do analizowanego projektu „Planu ...”, poza produkcją energii elektrycznej z urządzeń nieemisyjnych (ogniwa fotowoltaiczne), mogą one

dotyczyć głównie oddziaływań pośrednich, poprzez kształtowanie zieleni urządzonej towarzyszącej planowanemu zainwestowaniu.

Adaptacja do zmian klimatu

Równoległe z działaniami mitygacyjnymi należy prowadzić również czynności z zakresu adaptacji do zmian klimatu, polegające na dostosowywaniu się do nowych warunków klimatycznych i ich skutków. Adaptacja do zmian warunków klimatycznych w odniesieniu do realizacji ustaleń projektu „Planu ...” dotyczyć może głównie rozwiązań technicznych, np. wzmocnionych konstrukcji ogniw, dachów na obiektach kubaturowych, słupów energetycznych oraz stworzenia systemów zagospodarowania wód opadowych i ich bieżącej konserwacji. Ze względu na prognozowane zwiększenie występowania nawalnych deszczy należy zabezpieczyć odpływ wód opadowych w sposób chroniący przed erozją wodną oraz przed zaleganiem wód opadowych.

Modyfikacje topoklimatu w wyniku realizacji ustaleń projektu „Zmiany Studium...” wystąpią głównie na terenach planowanego zainwestowania, w wyniku oddziaływania nowo wprowadzonej zabudowy (o ile wystąpi) jak i ogniw fotowoltaicznych. Farmy fotowoltaiczne, jako źródło tzw. „czystej energii”, stanowiąc będą przyczynek do ograniczenia globalnych zmian klimatu. W ramach adaptacji do skutków zmian klimatu należy wdrażać na obszarze projektu „Planu ...” rozwiązania techniczne.

6.5. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny na terenie zmiany SUIKZP będzie kształtowany przez ruch samochodowy.. Przyszłe zagospodarowanie nie będzie generować większego niż dotychczas ruch samochodowego. Nieznaczna emisja hałasu wystąpi na etapie budowy - bezpośrednie oddziaływania o zasięgu lokalnym, ograniczonym do terenu prac budowlanych (podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego). Na etapie eksploatacji brak emisji hałasu i wibracji; potencjalnie źródłem hałasu może być jedynie niezależny system chłodzenia przetwornic napięcia (inwertorów) - hałas generowany przez wentylatory nie przekracza poziomu 45 dB w odległości 1 metra od nich.

6.6. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Wdrożenie projektu „Zmiany Studium ...” nie spowoduje negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne oraz nie stworzy zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych..

6.7. Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Dla kształtowania krajobrazu na obszarze opracowania istotne znaczenie będą miały ustalenia miejscowego planu dotyczące ukształtowania zabudowy i sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, poprzez m.in. ustalenie maksymalnego wymiaru pionowego budynków i budowli.

6.8. Oddziaływanie na ludzi

Rozpatrując oddziaływanie na ludzi należy poruszyć aspekt społecznych skutków realizacji dokumentu. Poszerzenie oferty inwestycyjnej w gminie przełoży się na wzrost zatrudnienia w sektorze przemysłowym i usługowym a w konsekwencji czego rozwój gospodarczy gminy.

6.9. Oddziaływanie na obszary chronione w tym Natura 2000

Jak wynika z charakterystyki elementów i obszarów chronionych oraz celów ochrony środowiska teren objęty niniejszą analizowaną zmianą studium nr 7 w obrębie Chociszewo i Lutoł Suchy gmina Trzciel nie znajduje się w granicach żadnego obszaru chronionego Natura 2000.

Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania skutków realizacji przedmiotowego założenia planistycznego na środowisko wykazała, że istotne negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze środowiska i komponenty kulturowe, nie wystąpią. Zatem nie ma potrzeby analizowania rozwiązań zapobiegawczych lub ograniczających takie negatywne skutki.

Również w kontekście wymogów wynikających z celów i przedmiotu ochrony obszaru chronionego krajobrazu oraz obszarów chronionych europejskiej sieci Natura 2000 znajdujących się w dalszym otoczeniu obszarów planistycznych, należy stwierdzić, że ze względu na znaczną odległość, istnienie bufora w postaci terenu już zainwestowanego, oraz cechy przyrodnicze obszarów planistycznych, również nie występuje potrzeba rozważenia działań zapobiegawczych, ograniczających ewentualne negatywne skutki. Tym samym analizowane obszary planistyczne nie stanowią żadnego istotnego zagrożenia dla najbliższych obszarów szczególnie chronionych:

- Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu „12 — Zbąszyńska Dolina Obry”,
Obszar Chronionego Krajobrazu „1 7 - Rynny Obrzycko Obrzańskie”. ● Obszary Natura 2000.

Najbliżej położony obszar tej sieci, „Dolina Leniwej Obry” (PLH080001) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk sieci Natura 2000 PLH080003 „Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry”,

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków sieci Natura 2000 PLB080005 „Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry”.

6.10. Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Do oceny oddziaływań skumulowanych wzięto pod uwagę dotychczasowe zagospodarowanie oraz przewidywane funkcje w dokumentach planistycznych terenów sąsiadujących z obszarem opracowania zmiany. W najbliższym sąsiedztwie zarówno w SUIKZP jak i obowiązującym mpzp zlokalizowane są tereny przeznaczone pod funkcję wydobywczą wobec powyższego, można spodziewać się oddziaływań o charakterze skumulowanym.

Realizacja przewidzianego w projekcie „Zmiany Studium...” zainwestowania w postaci farmy fotowoltaicznej i magazynów energii w skumulowanym oddziaływaniu z zainwestowaniem istniejącym spowoduje wielorakie oddziaływanie na środowisko, jak:

- dalsze przekształcenia terenów dotychczas użytkowanych jako grunty rolne w tereny przemysłowo-infrastrukturalne;
- oddziaływanie sozologiczne nowego zainwestowania na etapie jego budowy – głównie wpływ na stan aerasanitarny powietrza atmosferycznego i klimat akustyczny;
- oddziaływanie na krajobraz.

Nie mniej jednak odpowiednie ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego mogą zminimalizować negatywne oddziaływania skumulowane.

7.0 Charakterystyka rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Ze względu na położenie obszaru projektu „Planu ...” poza obszarowymi formami ochrony przyrody, w tym obszarami Natura 2000 oraz znaczne odległości od nich, a także ze względu na ograniczony zasięg oddziaływania dopuszczonego w projekcie „Planu ...” zainwestowania:

- nie wystąpi pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt chronionych w sieci obszarów Natura 2000;
- nie wystąpi dezintegracja obszarów Natura 2000;
- nie wystąpi oddziaływanie na spójność sieci obszarów Natura 2000
- nie wystąpi oddziaływanie na pozostałe formy ochrony przyrody w regionalnym otoczeniu obszaru.

W związku z powyższym nie ma konieczności podjęcia działań z zakresu kompensacji przyrodniczej.

Zapisy Studium wyznaczają założenia i kierunek polityki ochrony środowiska. Szczegółowe zapisy z zostaną ustalone na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania.

Zmiana studium nr 7 została opracowana przy uwzględnieniu aktualnego opracowania ekofizjograficznego.

Z danych zawartych w opracowaniu ekofizjograficznym na obszarze planistycznym, a także w bezpośrednim jego otoczeniu, nie występują siedliska cenne przyrodniczo objęte prawnymi formami ochrony.

Na terenie objętym zmianą Studium, podczas inwentaryzacji wykonanej w ramach opracowania ekofizjograficznego podstawowego, nie zinwentaryzowano istotnych jakościowo i ilościowo dodatkowych obiektów jednoznacznie kwalifikujących się do ochrony zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody.

Wg opracowania ekofizjograficznego na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obręb Chociszewo oraz Lutol Suchy gmina Trzciel

, na podstawie obserwacji terenowych stwierdzono, że brak jest wizualnych patologicznych zmian w komponentach biotycznych (bioindykatory). Świadczy to o względnie dobrej jakości pozostałych

komponentów i środowiska jako całości. Pod względem przyrodniczym analizowany obszar nie będzie wpływał w sposób szczególny na obszary sąsiednie.

W związku z wykazanym ograniczonym oddziaływaniem na środowisko realizacji ustaleń projektu zmiany SUIKZP oraz brakiem oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, położonych najbliżej obszaru opracowania, wyżej wymienione rozwiązania należy uznać za wystarczające dla zachowania właściwego stanu środowiska.

8.0 Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko realizacji zapisów projektowanego dokumentu, w tym znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000, w szczególności spójność oraz integralność tych obszarów. W związku z tym analiza stanu środowiska przeprowadzona w pierwszej części prognozy wydaje się wystarczająca.

9.0 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu dla obszarów natura 2000

Zgodnie z art. 51 ustęp 2, punkt 3, litera b, ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawiać – biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jak wykazała analiza ocenowa spodziewanego wpływu realizacji przedmiotowego zadania na obszar naturalny – Natura 2000 - obszar objęty analizowaną zmianą studium nr 7 nie stanowi żadnego istotnego zagrożenia dla funkcjonowania tego obszaru. Można wykluczyć jakiegokolwiek istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony tego obszaru chronionego oraz na jego integralność funkcjonalną – przestrzenną. Jak już wcześniej wspomniano, na obszarze planistycznym nie znajdują się żadne siedliska wskazane do ochrony, wymienione w załączniku do

Dyrektywy Siedliskowej, ani też sam teren nie stanowi siedlisk istotnych z punktu widzenia lęgowego, pokarmowego, lokalnych tras na żerowiska czy zasadniczych korytarzy migracyjnych dla kluczowych dla tego obszaru naturalnego zwierząt. Z uwagi na powyższe, nie ma potrzeby rozważania rozwiązań alternatywnych w obrębie planu, prowadzących do lepszej ochrony ze względu na cele, przedmiot ochrony oraz integralność tego obszaru Natura 2000.

10. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków realizacji ustaleń zmiany SUIKZP będzie prowadzony w ramach analizy wynikającej z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Analiza taka musi zostać opracowana co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy. Wpływ skutków realizacji ustaleń dokumentu jak i jego zmiany, na środowisko, analizowany będzie ponadto w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska z uwzględnieniem ograniczeń, wynikających z poziomu jego szczegółowości.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko wskutek realizacji projektu dokumentu. Biorąc pod uwagę rodzaj i ograniczony zasięg oddziaływania projektowanych funkcji oraz sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu na otoczenie i wprowadzenie bezpiecznej dla środowiska infrastruktury technicznej, a także znaczną odległość obszaru planistycznego od granic państwa należy uznać, że oddziaływanie transgraniczne planowanego zagospodarowania jest w sensie przyrodniczym niemożliwe i nie będzie miało miejsca.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Podstawowym celem przeprowadzonej prognozy było określenie na ile ustalenia przedmiotowego planu miejscowego przyczynią się do wdrażania zrównoważonego rozwoju, a działania w niej zawarte gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie. Jest to postępowanie wskazane z uwagi na konstytucyjny zapis o potrzebie rozwiązywania problemów ochrony środowiska zgodnie ze wspomnianą zasadą zrównoważonego rozwoju. W prognozie dokonano:

- oceny stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska we wszystkich zapisach analizowanego planu miejscowego,
- oceny potencjalnych skutków środowiskowych w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego,
- przygotowano rekomendacje pozwalające na pełniejsze uwzględnienie zagadnień ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w trakcie realizacji planu miejscowego.

Obszar objęty zmianą nr 7 studium w obrębie Chociszewo i Lutol Suchy w gminie Trzciel w dotyczy działek w stosunkowo niewielkiej odległości do drogi krajowej nr 92, w sąsiedztwie autostrady A2. Obszar opracowania przylega do terenu przeznaczonego pod funkcje wydobywczą oraz w pewnej części terenu użytkowanego terenu rolniczego, w chwili obecnej wykorzystywanego jako grunty orne lub odłogowanego.

Kompleksowa analiza poszczególnych uwarunkowań środowiskowych, wykonana w ramach opracowanej na podstawie obowiązujących aktualnie przepisów prawa prognozy oddziaływania na środowisko do analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzciel (rejon obrębu geodezyjnego Chociszewo i Lutol Suchy), pozwoliła na ocenę tego obszaru w aspekcie spodziewanego wpływu projektowanego zainwestowania na środowisko w następujący sposób:

- uwarunkowania przyrodnicze nie determinują w jakikolwiek istotny sposób realizacji projektowanego zagospodarowania,
- w obszarze planistycznym nie stwierdza się konieczności zastosowania szczególnych ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska lub występowania istotnych uciążliwości i zagrożeń środowiska, w tym wynikających z celów, przedmiotu ochrony oraz integralności terytorialnej obszarów Natura 2000,
- prawidłowe funkcjonowanie środowiska i zachowanie przynajmniej jego istniejącej bioróżnorodności będzie zapewnione poprzez realizację i eksploatację planowanego zagospodarowania, zgodnie z zasadami ochrony środowiska, w tym zastosowanie proekologicznych rozwiązań w zakresie elementów infrastrukturalnych.

W wyniku przeprowadzonej analizy flory i fauny nie stwierdzono występowania, na terenach bezpośrednio przeznaczonych pod zainwestowanie oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną. Planowana lokalizacja nowych funkcji nie wpłynie negatywnie na integralność i powiązanie form ochrony przyrody, w tym obszarów podlegających ochronie w formie sieci Natura 2000. Dotychczasowa wiedza na temat świata zwierząt na obszarze planistycznym i stopnia wykorzystania przez nie tego terenu wskazuje, że projektowane zagospodarowanie nie spowoduje negatywnego istotnego wpływu na te osobniki. Planowane zagospodarowanie nie będzie również oddziaływać negatywnie na walory krajobrazowe terenu. Realizacja ustaleń zmiany Studium nie będzie miała negatywnego wpływu na zabytki i dobra kultury współczesnej. Ustalenia obszaru planistycznego nie wskazują terenów chronionych akustycznie. W prognozie przedstawiono również rozwiązania eliminujące lub ograniczające ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko ustaleń dokumentu planistycznego. Ważne jest, by względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju były rozważane na równi z innymi celami i interesami (gospodarczymi i społecznymi). Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz ocenić, czy przyjęte rozwiązania ochronne w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu zmiany SUIKZP założeń ochrony środowiska, informacji o projektowanych inwestycjach oraz materiałów archiwalnych dotyczących charakterystyki i stanu środowiska przyrodniczego.

W prognozie oceniono możliwy wpływ na środowisko przyrodnicze skutków realizacji zapisów projektu dokumentu dla terenów zabudowy przemysłowej pod produkcję energii ze źródeł odnawialnych - fotowoltaicznych o mocy powyżej 500kW

Ustalono charakter tych oddziaływań na poszczególne składniki środowiska przyrodniczego.

Realizacja ustaleń zmiany SUIKZP, przyniesie ze sobą określony typ zagospodarowania i związane z nim przekształcenia. Analiza ustaleń zmiany SUIKZP, pozwala na stwierdzenie, że postanowienia projektu dokumentu są zgodne z zapisami ustawy o ochronie przyrody w części dotyczącej zasad gospodarowania zasobami przyrody i krajobrazu oraz z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody poza obszarem opracowania. Reasumując, w przypadku uwzględnienia postulatów

prognozy nie przewiduje się powstawania znaczących oddziaływań na środowisko, a wszystkie oddziaływania i przekształcenia będą miały charakter zmian niezbędnych w procesie rozwoju przestrzennego gminy Trzciel.

Zielona Góra , aktualizacja kwiecień 2023r.

OŚWIADCZENIE

Świadoma odpowiedzialności za złożenie fałszywego oświadczenia, ja niżej podpisana Marzena Gidaszewska Materna, oświadczam iż spełniam wymagania co do autorów prognozy oddziaływania na środowisko zawarte w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.